

Vlaams
Parlement

vergadering **C33**
zittingsjaar 2018-2019

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 8 november 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het beleid van de VRT inzake 'user generated content' – 123 (2018-2019)	4
VRAAG OM UITLEG van Jean-Jacques De Gucht aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de ondersteuning van personen met een visuele beperking door de dienstenverdelers en de toegankelijkheid van de eindapparaten – 2 (2018-2019)	9
VRAAG OM UITLEG van Peter Wouters aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over een mediarichtlijn voor hulplijn 1712 en de versterking van het meldpunt met expertise uit de cultuur- en audiovisuele sector – 130 (2018-2019)	11
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de vernietiging van het radiofrequentieplan door de Raad van State – 167 (2018-2019)	
VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de gevolgen van de vernietiging van het radiofrequentieplan door de Raad van State – 169 (2018-2019)	
VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de gevolgen van de vernietiging van het radiofrequentieplan door de Raad van State – 176 (2018-2019)	
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de vernietiging van het radiofrequentieplan door de Raad van State – 200 (2018-2019)	14
VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de toegankelijkheid, het aanbod en het gebruiksgemak van VRT NU – 174 (2018-2019)	27
VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de toekomst van de ondersteuning voor de amateurkunstensector via het spoor 'Talentontwikkeling' – 152 (2018-2019)	33
VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de toepassing van de ICOM-richtlijnen (International Council of Museums) in het museumlandschap naar aanleiding van de nasleep van de Toporovski-affaire – 168 (2018-2019)	38
VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering (BVR) bij het Kunstendecreet, inzonderheid wat de eigen inkomsten van organisaties betreft – 173 (2018-2019)	41

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de invulling van de functie 'Participatie' in het Kunstendecreet
– 175 (2018-2019)

46

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het beleid van de VRT inzake 'user generated content'
– 123 (2018-2019)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister, de digitale samenleving biedt de openbare omroep fantastisch veel nieuwe mogelijkheden om met kijkers en luisteraars in interactie te gaan, terwijl smartphones, GoPro's en allerlei slimme toepassingen de drempel enorm verlaagd hebben om zelf creatief aan de slag te gaan en zelf mediacontent te genereren. Het is dan ook geen verrassing dat de VRT in haar programma's steeds meer een beroep doet op zogenaamde 'user generated content'. Dit is mediacontent die door kijkers en luisteraars wordt gemaakt en ingestuurd. Dat kan gaan van een wolkenfoto voor het weerbericht tot een filmpje in het kader van De Warmste Week.

Dit heeft natuurlijk een positieve impact op de beleving en betrokkenheid van kijkers en luisteraars, en het draagt zeker bij tot de verbindende rol die de openbare omroep moet spelen. Het confronteert ons echter ook met vragen over auteurs- en portretrecht en over privacy. Uit het antwoord op mijn schriftelijke vraag nummer 276 blijkt dat de VRT een aantal aandachtspunten in acht neemt wanneer zij 'user generated content' in haar aanbod gebruikt. Ik stel echter vast dat het beleid hierover op een aantal punten verscherpt mag worden. Nu kan het VRT-beleid rond het gebruik van 'user generated content' immers – misschien wat cru – worden samengevat als 'alle lusten, niks van de lasten'.

Minister, ik wil graag uw mening horen over volgende knelpunten. Wie na een oproep een foto of filmpje doorstuurt, geeft impliciet de toestemming om die te laten publiceren of uit te zenden. Dat lijkt me een correcte aanname, maar volgens de kleine lettertjes van de gebruiksvoorwaarden doet de kijker of luisteraar op dat moment ook volledig en definitief afstand van zijn auteursrecht en geeft hij de openbare omroep ook de toestemming om zijn bijdrage, al dan niet tegen betaling, verder te exploiteren. De VRT stelt dat zij in de praktijk opnieuw om toestemming vraagt wanneer zij deze content ook voor andere doeleinden wil gebruiken. Het lijkt me dan ook maar logisch dat de VRT haar beleid formeel aanpast aan wat de gangbare praktijk lijkt te zijn. Het is ook wenselijk dat de commerciële exploitatie van 'user generated content' zonder de expliciete toestemming van de betrokkene en zonder billijke vergoeding wordt uitgesloten.

De VRT stelt dat 'user generated content' die in haar aanbod wordt gebruikt, in het VRT-archief wordt bewaard. Het lijkt me redelijk om ook in een procedure te voorzien waarbij makers na de oorspronkelijke uitzending van hun content kunnen vragen om deze uit de archieven van de VRT te verwijderen.

Indien de aangeleverde content inbreuken op portret- of auteursrecht bevat, dan kan alleen de maker hiervoor verantwoordelijk worden gesteld. Nochtans zou men in dit geval zeker van een gedeelde verantwoordelijkheid kunnen spreken. Want als de VRT steeds meer beroep doet op content van kijkers of luisteraars, mag men ook verwachten dat de omroep nog intensiever inzet op mediawijsheid rond portret- en auteursrecht.

Minister, hoe staat u tegenover het feit dat de VRT zich het recht toe-eigent om 'user generated content' verder te exploiteren en tegen betaling te commercialiseren? Deelt u de mening dat zich hier een aanpassing van het beleid opdringt? Zo ja, welke aanpassingen zijn dan wenselijk, zo neen, waarom niet?

Bent u voorstander van het introduceren van een procedure waarbij makers van 'user generated content' kunnen vragen om hun bijdrage uit het VRT-archief te laten verwijderen?

De VRT vindt dat de presentator of redacteur die mensen oproept tot een bijdrage ook altijd op een natuurlijke manier deze context meegeeft. Het lijkt me echter sterk dat mensen tijdens zo'n oproep worden doorverwezen naar de kleine lettertjes van de gebruiksvoorwaarden of worden ingelicht over de gevolgen die inbreuken op portret- of auteursrecht voor hen kunnen hebben. Vindt u dat als de openbare omroep meer inzet op 'user generated content' in haar programma-aanbod er ook op het vlak van mediawijsheid een tandje mag worden bij gestoken? Ik denk dan bijvoorbeeld aan een handleiding op maat voor het zelf maken van mediacontent, waarin ook het auteursrecht, het recht op afbeelding en ander privacy-thema's aan bod komen. Ziet u een mogelijkheid om hiervoor samen te werken met bijvoorbeeld het Vlaams Kenniscentrum Mediawijsheid of andere partners zoals de MediAcademie of Mediaraven?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik begin met een algemeen antwoord op uw eerste vraag. In de beheersovereenkomst met de VRT staat onder Strategische Doelstelling 5, over het toekomstgericht en digitaal aanbod, dat de VRT de publieksparticipatie en cocreatie moet bevorderen. Elk aanbodsmerk moet minstens vier acties per jaar ontwikkelen die inzetten op participatie en cocreatie met het publiek.

Als een mediagebruiker content aanlevert – daar gaat het nu eenmaal over – aan de VRT, met andere woorden een filmpje of een foto, doet die daarmee geen volledige en definitieve afstand van zijn of haar auteursrechten. Daar knelt natuurlijk het schoentje. Op grond van haar geformuleerde gebruiksvoorwaarden, krijgt de VRT enkel een licentie op de vermogensrechten en, meer specifiek, een gebruiksrecht.

In de algemene gebruiksvoorwaarden over eigen actieve bijdragen aan VRT-onlinediensten staat – en ik citeer: "Als u een bijdrage levert aan een VRT-onlinedienst, geeft u de VRT het onbeperkte recht om ze geheel of gedeeltelijk te gebruiken en te exploiteren via elk medium, bijvoorbeeld op de VRT-online-diensten, in televisie- of radioprogramma's en externe websites, en in elke vorm, bijvoorbeeld gratis of tegen betaling, op dvd of een andere drager. De VRT is u daarvoor geen enkele vergoeding verschuldigd." Dat is nogal duidelijk en on-dubbelzinnig te interpreteren.

Het gaat dus om een gebruiksrecht. De mediagebruiker behoudt zelf het recht om zijn of haar werk verder te exploiteren of eventueel te laten exploiteren en wordt dus door de VRT vooraf geïnformeerd over het doel en het opzet van een actie en het mogelijke gebruik van inzendingen. Dat gebeurt bijvoorbeeld via het indienen van een VRT-profiel bij de verschillende radioapplicaties.

Elk programma dat de VRT exploiteert, is auteursrechtelijk een commerciële exploitatie. Dat is het geval wanneer het werk wordt geëxploiteerd op VRT-platformen, maar uiteraard ook als dat gebeurt via derden, zoals de sociale-mediaplatformen en de distributeurs. Met andere woorden: elk gebruik door de VRT van 'user generated content' vormt een wijze van commerciële exploitatie. Het brengt een extra, significante werklast mee, om bij elk gebruik een nieuwe toestemming te verkrijgen van de mediagebruiker. Op termijn zou dat ertoe kunnen leiden dat programmamakers niet langer gebruik zouden maken van de inbreng van kijkers of luisteraars, wat ook niet de bedoeling is, aldus de VRT.

Aangezien de mediagebruiker zijn of haar auteursrechten behoudt waarmee hij of zij ook zijn werk verder kan exploiteren, eventueel zelfs commercieel, en aangezien de VRT een werkbare manier moet kunnen aanhouden om haar aanbod

maximaal te kunnen verspreiden op haar eigen en andere platformen, ziet de VRT op dit moment geen reden om een aanpassing van haar beleid door te voeren. De mediagebruiker heeft uiteraard steeds de vrije keuze om een bijdrage te leveren aan het media-aanbod van de VRT, en stuurt zijn bijdrage net om deze reden door. Dat is natuurlijk ook een essentieel element van dit verhaal. De mediagebruiker wil zijn of haar inbreng horen of zien in het VRT-programma.

Ik antwoord op uw tweede vraag, met name over de mogelijkheden om 'user generated content'-bijdragen te laten verwijderen uit het VRT-archief. Met andere woorden: als het er eenmaal instaat, staat het er dan voor altijd in?

De VRT neemt in haar gebruiksvoorwaarden op welke rechten de mediagebruiker in licentie geeft aan de VRT. Meer bepaald verleent de mediagebruiker de VRT een niet-herroepbaar gebruiksrecht. Het verlenen van een gebruiksrecht is dus niet vrijblijvend en kan dan ook niet zomaar worden herroepen. In de praktijk is het verwijderen van een bijdrage van een mediagebruiker uit een VRT-programma meestal geen evidentie. Dat neemt niet alleen veel werk in beslag, maar het kan de essentie van een programma of een programma-item ook teniet doen. Om die reden wordt de gebruiker ook gevraagd om een gebruiksrecht op de bijdrage te verlenen aan de VRT. Zoals gezegd, kan de gebruiker zijn inbreng nog steeds zelf of door andere partijen laten exploiteren of commercialiseren.

De VRT beschikt ook over een online procedure om een klacht in te dienen en een vraag te stellen over deze thematiek. Gelet op de specifieke wettelijke regeling ter zake, heeft de VRT een apart formulier ter beschikking voor privacy-gerelateerde vragen. Mediagebruikers kunnen ook klachten en vragen betreffende 'user generated content' via deze bestaande procedures indienen.

Wat uw derde vraag betreft, met name die over de kleine lettertjes, de mediawijsheid en deze vorm van samenwerking – wat het in essentie toch wel blijft – te verhelderen of te verbeteren: de presentator geeft bij een oproep telkens de nodige context mee, in die zin dat de mediagebruiker weet of zou moeten weten of zou kunnen weten dat zijn bijdrage gebruikt kan worden in de publicaties van de VRT, dus in het programma-aanbod, op de websites of via apps. Indien een mediagebruiker via een van de VRT-applicaties of -websites een bijdrage oplaadt, wordt hij gevraagd met de geldende regels akkoord te gaan. Deze regels zijn helder neergeschreven en in principe verstaanbaar voor de mediagebruikers.

De algemene voorwaarden staan online en werden in vraagvorm geformuleerd, zodat de mediagebruiker snel de voor hem of haar relevante tekst terug kan vinden. Soms worden de belangrijkste punten uit de gebruiksvoorwaarden nog eens extra verduidelijkt vooraleer de gebruiker zich registreert. Zo kan men bijvoorbeeld onderstaande tekst terugvinden in de Radio 1-applicatie – en ik citeer: "Radio 1 kan jouw reacties, foto's of video's die je doorstuurt via de app, delen op de VRT-kanalen en in VRT-programma's. Wanneer je een reactie, foto of video met ons deelt, kunnen wij dit bijvoorbeeld gebruiken tijdens ons radioprogramma, op onze website of via onze applicaties of via de socialmediakanalen" Uiteraard is het ook aan de gebruiker zelf om de gebruiksvoorwaarden en de uitgelichte aandachtspunten te bekijken, vooraleer hij zich registreert of een bijdrage doorstuurt.

Wat betreft samenwerking, toch een pertinent punt: De VRT werkt samen met externe partners rond mediawijsheid. Zo werd deze maand nog 'De Schaal van M' gelanceerd als een samenwerking tussen de VRT, meer bepaald Ketnet, en het Kenniscentrum Mediawijsheid. Dat is een mediawijsheidsproject voor kinderen en jongeren. Verder zijn er onder meer de Ketnetprogramma's '@elindo', 'KLAAR' en 'Karrewiet', binnen 'Nieuws in de Klas' en ook de EDUboxen, waar rond de VRT en het Kenniscentrum Mediawijsheid nu samenwerken, onder andere rond data in de pers en kritisch denken, zijn een voorbeeld.

Er is hier wellicht zeker nog ruimte om te verbreden, niet alleen met de reeds vernoemde spelers en ander jeugdorganisaties, waaronder Mediaraven, Stamp-media en Link in de Kabel, maar ook met volwassenen.

Naar aanleiding van uw vraagstelling zal ik dit alles alvast meegeven aan de VRT.

Het enige wat ik hier nog concreet aan kan of wil toevoegen, is dat men nog duidelijker een hoofdboodschap zou kunnen meegeven, buiten de algemene gebruiksvoorwaarden, die in nog duidelijker bewoordingen aangeeft wat het onderscheid is tussen het gebruiksrecht, waarover de VRT dan beschikt, en het auteursrecht, waarover degene die een filmpje of dergelijke aanbiedt, nog steeds kan beschikken.

Ik heb dus zeker oor voor het nog meer verhelderen van die communicatie. Op dit ogenblik kan men evenwel niet zeggen dat de communicatie niet helder is. Het blijft natuurlijk wel zo dat, als men een beroep wil doen op kijkers en luisteraars om filmpjes en dergelijke door te sturen, dit wel bepaalde consequenties heeft.

Ik ben dus zeker bereid om de verduidelijking aan de VRT mee te geven. Maar ik denk dat ik u toch vrij evenwichtig de gevaren en mogelijkheden van deze samenwerking heb geaduid.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Dank u wel, minister, voor uw uitgebreide antwoord. Ik ben zelf, zoals iedereen, denk ik, zeer verheugd dat we in andere tijden leven dan die waarin een omroep slechts in één richting communiceert met haar kijker en dat er nu toch op allerlei manieren feedback, interactie en cocreatie kan zijn met het publiek. Dat dat ook in de beheersovereenkomst is opgenomen, is een heel goede zaak. Dat de VRT daar ook heel bewust op inzet, is ook zeer goed.

Echter, in uw antwoord gaf u ook aan: we kunnen niet van alle luisteraars en kijkers verwachten dat zij afdoende juridische kennis hebben – en ik ben ook geen jurist – over het verschil tussen gebruiksrecht, auteursrecht enzoverder. En het klopt ook wel dat de VRT daar een aantal zaken over online zet. Maar ik ben blij te horen dat u toch ook mijn mening deelt dat er op dat vlak zeker nog verbetering mogelijk is, op het vlak van het informeren en sensibiliseren van mensen die graag ‘user-generated content’ aanleveren, wat de consequenties ervan zijn, wat hun rechten zijn, wat de mogelijkheden zijn.

Daarom deed ik in mijn laatste vraag de suggestie naar een soort van handleiding voor de aanmaak van ‘user-generated content’, waarbij dan ook nog eens heel expliciet ingegaan zou kunnen worden op auteursrecht, gebruiksrecht, recht op afbeelding, privacygerelateerde thema’s enzovoort. Ik denk dat de VRT daar ook een rol in zou kunnen vervullen, samen met Mediawijs of Mediaraven.

Ik ben dus verheugd te horen dat u dat verder wilt laten uitklaren door de VRT. Ik denk dat we op die manier de kijker of luisteraar, die wil mee cocreëren, alleen maar een stukje wijzer kunnen maken.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Dank u wel, collega Segers, voor de zeer interessante vraag en ook voor de bekommernissen die u uit. Wij delen die absoluut.

De VRT heeft een voorbeeldrol te spelen in het medialandschap en heeft daar ook de omvang en het gewicht voor om toonaangevend te kunnen en te moeten zijn. Dat ‘moeten’ hangt uiteraard samen met de overheidsmiddelen waarmee ze werkt.

Voor ons is het toch ook belangrijk om te bekijken of het recht om inzendingen terug te vragen, het recht om vergeten te kunnen worden, verder uitgewerkt kan

worden. Desnoods kan men zeggen: 'Oké, u hebt gedurende één, twee of drie jaar het recht om die afbeeldingen of die filmfragmenten te gebruiken, maar nadien behoud ik mij het recht voor om dat terug te vragen.' Dat is een heel belangrijke discussie: in tijden waarin privacy zo belangrijk is, is de privacy nog nooit zo beperkt geweest, heb ik het gevoel. Dus ik denk dat dit nog maar het begin is van deze discussie.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, het is inderdaad, zoals collega Poschet zegt, een heel interessant thema dat de collega hier ter sprake brengt. Een heel complex thema ook, als je het mij vraagt. Ik weet niet, collega Poschet, of dit zozeer een zaak is van privacy. Maar mij lijkt het in elk geval ook moeilijk om elke bijdrage van externen via 'user-generated content' te laten genieten van een soort van absolute bescherming zoals die van het auteursrecht. Dat zou ons, denk ik, op een hellend vlak brengen. Dat zou ook onbegonnen werk zijn, dat zou ook niet werkbaar zijn.

In die zin denk ik dat de regeling zoals die nu bestaat van het gebruiksrecht misschien wel de enige werkbare is, al dan niet beperkt in de tijd. Maar wat ik ook wel verwacht, minister, is dat dit voer zal geven voor allerlei discussies. Hoe voorzichtig de openbare omroep daar ook mee omgaat, dat zal toch voor discussies zorgen. In die zin is het niet onbelangrijk dat de VRT hier de vinger aan de pols houdt en die regelingen waar mogelijk toch verscherpt, verbetert en in de gaten houdt, want dat zal volgens mij heel snel evolueren.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik wil nog even aansluiten bij mijn antwoord van daarnet, dat ik de bezorgdheden van het parlement en de commissie zal meegeven rond de verheldering en verduidelijking ten aanzien van de mediagebruiker door de VRT zelf en in samenwerking met het Kenniscentrum voor Mediawijsheid. Ik denk dat daar zeker nog marge in zit.

Op de andere, meer juridische aspecten, zal ik momenteel niet ingaan, omdat dit naast een politieke ook een juridische kwestie is. In de relatie tussen de mediagebruiker en de VRT zoals die vandaag bestaat, zal ik vooral aandringen op verheldering, zodat de mediagebruiker met nog meer kennis van zaken weet wat hij doet wanneer hij een filmpje naar de VRT stuurt. Inderdaad, in de meeste gevallen zijn dat filmpjes die 'ergens over gaan', zal ik maar zeggen. Ze gaan niet noodzakelijk over de mediagebruiker zelf, want dan komen zaken als privacy en het recht op afbeelding ook mee in het geding vanuit juridisch oogpunt.

Maar het gaat vaak om – en ik ga het nu niet daartoe herleiden – de bekende weerfoto's die ons sedert een aantal jaren bereiken in het weerbericht, meestal vanuit de Oostkantons, of vanuit Limburg. Dat zijn natuurlijk vrij neutrale aangelegenheden, maar het gaat meestal om zaken van die aard. Dus ik wil in eerste instantie daarop inzetten, en ik zal de bezorgdheden van de commissieleden en dus van het parlement aan de VRT bezorgen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Ik ben heel verheugd dat de collega's, ook van de meerderheid, de bekommernissen van onze fractie delen dat de VRT ook op dit vlak een voorbeeldrol moet spelen en volledig helder naar de kijkers en luisteraars die zaken insturen, moet communiceren over wat dit precies impliceert. Ik ben ook blij dat collega Poschet ook nog eens het punt rond het recht op vergeten worden benadrukt, want wolkenfoto's is één zaak, maar mensen sturen bijvoorbeeld ook filmpjes in van hun kinderen. Dan denk ik dat iedereen wel het recht heeft om op

een gegeven moment te zeggen: 'Het is mijn moeder die dit gefilmd heeft, en ik wil dat niet.' Dat is een heel belangrijk punt, en ik hoop dat de VRT hier oor naar zal hebben.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jean-Jacques De Gucht aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de ondersteuning van personen met een visuele beperking door de dienstenverdelers en de toegankelijkheid van de eindapparaten – 2 (2018-2019)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Minister, mijn vraag ligt in het verlengde van een vraag die ik eerder al heb gesteld in deze commissie, namelijk in 2016. Het betreft de software van de eindapparaten. Daarmee spreek ik eigenlijk over de apparaten bij ons van de twee grote leveranciers, Telenet en Proximus, en op welke manier die eindapparaten niet toegankelijk zijn voor personen met een sensorïële handicap. Op dat moment heeft u in uw antwoord aangegeven dat er inderdaad iets mank loopt in de toegankelijkheid van de software – dat werd trouwens ook aan u bevestigd door de desbetreffende bedrijven – en dat er nog steeds manipulaties nodig zijn die bijvoorbeeld de slechtziende moet uitvoeren op zijn afstandsbediening, die niet mogelijk zijn. Het kan niet de bedoeling zijn dat iemand afhankelijk is van de hulp van een persoon om zijn of haar instellingen te veranderen.

Zowel in uw beleidsnota als in uw antwoord op mijn vraag gaf u aan dat u de gesprekken met de dienstverleners ging voorzetten en uitdiepen. Daarom heb ik kort volgende vragen: hebt u intussen nog kunnen samenzitten met deze dienstverleners, wat is het resultaat van die gesprekken, en op welke termijn zullen de nodige aanpassingen doorgevoerd en gecommuniceerd worden?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: U vraagt of er nog overleg is geweest met de dienstenverdelers, en wat het resultaat was. Eind 2016 – dat is inderdaad al een tijd geleden – werd nagegaan in welke buurlanden goede praktijken te vinden zijn inzake toegankelijkheid van eindapparaten van dienstenverdelers. De bevindingen en de indrukken van deze benchmark werden dan geactualiseerd in 2018, en in maart 2018 werden ze bezorgd aan de dienstenverdelers. Midden april 2018 werden individuele gesprekken met de dienstenverdelers gehouden over de toegankelijkheid van hun eindapparaten.

Uit deze gesprekken blijkt dat er momenteel nog heel wat technische en financiële issues zijn waardoor de dienstenverdelers de settopboxen zelf niet meteen toegankelijker kunnen maken dan nu het geval is. Ideaal zou zijn dat de toegankelijkheid van televisieprogramma's bepaald wordt door de functionaliteiten van het televisietoestel met een ingebouwde app. Dat is natuurlijk onmogelijk, of in elk geval veel ingewikkelder, zodra er een settopbox tussen zit. De dienstenverdelers die met een settopbox werken, zien wel en vooral oplossingen in het gebruik van hun app, die via een tablet of een smartphone te bedienen is – dus via een ander device, zoals dat heet.

Afhankelijk van de functionaliteiten die aanwezig zijn op deze dragers – tablets en smartphones – wordt hun aanbod automatisch toegankelijker. Het gaat dan over een zoomfunctie, voorleesfunctie, en andere dingen. Een logische indeling

en navigatie van de apps en de extra functionaliteiten, zoals het oproepbaar maken van ondertitels, gesproken ondertiteling en audiodescriptie, zijn zeker aandachtspunten waarop verder kan worden ingezet.

Tijdens de gesprekken met de dienstenverdelers werd de komst van de nieuwe Europese toegankelijkheidsrichtlijn, de European Accessibility Act, besproken. Deze richtlijn is, zoals u weet, momenteel nog in onderhandeling en zal onder meer regels bevatten voor een betere toegankelijkheid tot audiovisuele media-diensten voor personen met een beperking, door bijvoorbeeld gebruiksvriendelijkere decoders, settopboxen, Electronic Program Guides (EPG's), websites, apps, afstandsbedieningen, en dergelijke meer.

De tweede vraag was op welke termijn de nodige aanpassingen doorgevoerd zullen of kunnen worden. Zodra duidelijk is wat de Europese toegankelijkheidsrichtlijn precies inhoudt, zullen nieuwe gesprekken opgestart worden met de sector, dit in de eerste plaats uiteraard om hen te informeren over deze richtlijn, en wat dit nu precies betekent voor hen, maar anderzijds ook om een nieuw afsprakenkader op te maken en een nieuwe toegankelijkheidsregeling uit te werken. Deze nieuwe gesprekken zullen ook aangegrepen worden om een mogelijke evolutie op te meten en de pijnpunten die uit de eerdere gespreksronde naar voor kwamen, te evalueren.

Kort gezegd: soms is het goed om in een land te leven met een grote bekabeling. Maar soms heeft het ook een nadeel, in die zin dat er via apps, dus zonder kabel, op dit ogenblik al heel veel mogelijk is. En men doet dat eigenlijk ook al. Maar wanneer het via de kabel gaat, en de settopbox een beetje tussen de dienstenverdelers en de gebruiker komt te staan, is het een ingewikkelder, technisch verhaal. Het vraagt dus meer tijd dan we zouden wensen om de nodige aanpassingen te doen, vandaar dat we dus eigenlijk de opportuniteitsbeslissing genomen hebben om af te wachten wat de Europese toegankelijkheidsrichtlijn juist zal bepalen. De dienstenverdelers laten mij wel weten dat zij desgewenst, eventueel na de begrotingswerkzaamheden, meer uitleg hierover kunnen geven aan de commissie, en dat het ook niet de bedoeling is om zich enkel achter technische beperkingen te verschuilen, maar om eventueel tekst en uitleg te geven over wat er allemaal technisch mogelijk is, en waar er op dit ogenblik beperkingen zijn.

Er zullen dus zeker verbeteringen gebeuren. Ze zijn nu al mogelijk via de apps. Voor de settopboxen denken we dat het goed is om de Europese richtlijn af te wachten om dan een grotere stap voorwaarts te kunnen zetten.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Als ik me niet vergis, komt het erop neer dat de settopbox, die ze volgens mij bij dezelfde leverancier kopen, niet aangepast is. Om dat te doen, moet er meer in geïnvesteerd worden en dus is het beter te wachten tot op Europees niveau die verplichting wordt ingevoerd en dan zal het op dat moment wel gebeuren. Vat ik het zo goed samen? In het systeem van Apple, bijvoorbeeld, is de realiteit dat men daar met Siri al heel ver staat. Ik vind het jammer dat telkens vanuit een politiek niveau druk moet worden uitgeoefend op onze bedrijven om zich aan te passen aan mensen met een visuele of andere zintuigelijke handicap. Ik verwijs in dit verband naar ons bezoek aan de VRT en de werkgroep die zich buigt over mensen met een auditieve of visuele handicap. Wat betreft het gehoor, zijn er ondertitels, en dat bestaat ook bij andere zenders. Voor slechthorenden wordt aan de beelden een uitleg gekoppeld. Het is misschien ook interessant, ook al valt dit nu buiten het bestek van deze vraag, om met de andere zenders samen te zitten om daar verder aan te werken. Vanuit deze commissie moeten we proberen alle media die ons land rijk is, zoveel mogelijk open te stellen, ook voor mensen met een beperking.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Ik deel de bezorgdheid van de heer De Gucht. Die toegankelijkheid is ook voor ons heel belangrijk. Minister, als u zegt dat de technische evolutie te traag verloopt, is het de taak van de mensen die daarmee bezig zijn om daar sneller werk van te maken.

De voorzitter: Die toegankelijkheid vinden we allemaal belangrijk. Straks kunnen we tijdens de regeling van de werkzaamheden afspreken hoe we daar al dan niet een vervolg aan kunnen geven met de zenders of met bedrijven. We kunnen straks overwegen of er met een korte hoorzitting eventueel enige druk op dit dossier kan of moet worden uitgeoefend.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Peter Wouters aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over een mediarichtlijn voor hulplijn 1712 en de versterking van het meldpunt met expertise uit de cultuur- en audiovisuele sector – 130 (2018-2019)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: De heer Wouters heeft het woord.

Peter Wouters (N-VA): Op 4 juli 2018 keurde het Vlaams Parlement de resolutie betreffende voorstellen voor het versterken van de beleidsdomeinoverschrijdende aanpak tegen grensoverschrijdend gedrag goed. Een van de aanbevelingen was om de hulplijn 1712 aan bepaalde programma's te linken, zodat het brede publiek de weg naar dit noodnummer zou vinden, naar het voorbeeld van de richtlijnen over berichtgeving rond zelfdoding met het nummer 1813.

Minister, actiepunt 1.1 a in uw actieplan over grensoverschrijdend gedrag heeft als bedoeling om het meldpunt van 1712 te versterken met kennis en expertise uit de cultuur- en audiovisuele sector. Dit zou in het najaar van 2018 gebeuren. Met welke actoren hebt u reeds gesproken over deze aanbeveling en een eventuele mediarichtlijn voor 1712? Welke conclusies kunt u uit deze gesprekken trekken? Met welke actoren zult u nog spreken? Hebt u er al zicht op of een dergelijke mediarichtlijn zal worden ingevoerd? Indien hier nog geen zicht op is, wanneer verwacht u hieromtrent een beslissing te kunnen nemen? Kunt u een nieuwe stand van zaken geven over uw actiepunt 1.1 a omtrent de versterking van 1712 met expertise uit de cultuur- en audiovisuele sector? In hoeverre is dit reeds gebeurd en hoe?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: De eerste twee vragen gaan over de media en over cultuur, beide vanuit de invalshoek 1712.

Met betrekking tot de media weet u dat de Vlaamse Vereniging van Journalisten (VVJ) wel al heeft laten verstaan dat zij geen voorstander zijn van een degelijke richtlijn omdat zij vrezen dat er op die manier veel vermeldingen van meldpunten zullen moeten worden opgenomen in de berichtgeving. Zij vinden dat er andere manieren zijn om problematieken onder de aandacht te brengen in de vorm van de berichtgeving, reportages, getuigenissen en dies meer. Dat is voor de VVJ de rol die de journalistiek moet spelen en niet zozeer het systematisch vermelden van bepaalde nummers.

De situatie is enigszins anders met betrekking tot de Mediarichtlijnen voor kwaliteitsvol en correct berichten over zelfdoding, zelfs al weten we dat de

richtlijn ook niet altijd wordt nageleefd. Ik plan daarover zeker nog een gesprek, maar het zal een delicate zaak blijven omdat ik als mediaminister toch wel oren heb naar de verzuchting van onafhankelijkheid van de journalisten.

Wat uw tweede vraag betreft, denk ik dat vooral zelfregulering nog altijd in belangrijke mate een antwoord kan bieden, boven of naast een mediarichtlijn. Dit gesprek wil ik verder voeren, maar het is wel moeilijker dan men zou denken.

Wat betreft uw vraag of we 1712 bekender kunnen maken vanuit het cultuuroogpunt: de gesprekken hierover zijn bezig en er wordt aan de uitbreiding van de bereikbaarheid gewerkt, zodat 1712 ook 's avonds bereikbaar zal zijn en er een chatfunctie bij komt. Ondertussen werken we ook verder aan een ombudsfunctie voor de cultuur- en audiovisuele sector. Het een sluit het ander met andere woorden niet uit en ze zouden elkaar moeten versterken. Zodra dit geïnstalleerd is, worden de bilaterale contacten tussen 1712 en de ombudsfunctie gelegd.

Tot slot kan ik nog mededelen dat de administraties Onderwijs, Welzijn, Cultuur, Jeugd en Sport een mededeling aan de Vlaamse Regering voorbereiden over de vorderingen van de respectieve actieplannen. Daarin wordt uiteraard ook de opvolging van de resolutie opgenomen. De mededeling is nog gepland voor dit jaar.

Concreet: met betrekking tot het meldpunt van de ombudsfunctie binnen onze sector zullen we zeker de nodige stappen zetten en zijn we volop bezig. Over het gesprek met de VVJ kan ik pas later uitsluitsel geven. Dat is een medaille met twee kanten, ik kan het niet anders benoemen.

De voorzitter: De heer Wouters heeft het woord.

Peter Wouters (N-VA): Over sommige zaken ben ik het volledig met u eens. Er zijn ook een paar zaken die toch bijkomende vragen oproepen. Volgens u is er vanuit de media geen interesse. In de hoorzitting die we met de VRT hebben gehad, bleek er wel duidelijk ruimte te zijn om 1712 aan bepaalde programma's te koppelen. Blijkbaar is dat nu totaal veranderd. Dat lijkt me onlogisch. Dat dit niet bij alle programma's kan, begrijp ik. Maar als een informatief programma volledig over het thema grensoverschrijdend gedrag gaat, lijkt het me een gemiste kans om zelfs dan niet te verwijzen naar 1712.

U bent zelf nog bezig om verdere stappen in uw beleid rond deze problematiek te zetten. Daar zal ik verder op toekijken.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): We hebben in de Commissie Grensoverschrijdend Gedrag heel intensief werk verricht. Dat resulteerde in een resolutie die voor ons, de oppositie, niet ver genoeg ging, en dat betreurt ik nog altijd. Toch bedankt voor uw opvolgvraag, mijnheer Wouters.

Ik heb wel oren naar het argument van de media en journalisten, maar toch denk ik dat ze grondig in gesprek met u moeten gaan, minister, en moeten nadenken over een dergelijke mediarichtlijn.

Voor suïcide hebben we wel een mediarichtlijn, en u zegt zelf dat die niet altijd wordt gevolgd. Dat mensen die met vragen zitten of gevoelens kwijt willen, of klacht willen indienen, moeten een evident nummer in hun hoofd hebben waarop ze terecht kunnen, zonder drempel. 1712 zit zeker nog niet 'top of mind in het hoofd' van mensen. Het nummer is tot nu toe beperkt toegankelijk en daar moet heel hard aan worden gewerkt. Ik ben blij dat 1712 meer uren zal open zijn, maar in ons voorstel van resolutie hadden we ook aangegeven dat er campagnes voor specifieke doelgroepen nodig waren. In die campagnes moet 1712 bekendgemaakt

worden als het nummer waarop men met klachten over grensoverschrijdend gedrag terecht kan.

Het is belangrijk om dit te blijven opnemen en dat er effectief werk wordt gemaakt van de strijd tegen grensoverschrijdend gedrag.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Ik wil alleen over het onderdeel media van 1712 iets zeggen. We vragen niet om tussenbeide te komen in de onafhankelijkheid van journalisten. In de resolutie vragen we niet om journalisten op te leggen welke thema's ze moeten bespreken en vanuit welke hoek dat moet gebeuren. We vragen gewoon, en dat alleen voor de VRT, om ook 1712 te vermelden als er over grensoverschrijdend gedrag wordt gesproken. Dat lijkt me nu niet zo'n onoverkomelijke, grote vraag die een inmenging en aantasting zou zijn van de journalistiek.

Iets anders is natuurlijk of er geen inflatie is van nummers die moeten worden vermeld. Daar heb ik eerlijk gezegd geen zicht op. Waarschijnlijk zijn er veel meer dan die waar wij spontaan aan denken. Misschien zegt men dan dat als men dit doet voor 1712 en 1813, de Zelfmoordlijn, men dat ook voor acht of tien of twintig andere lijnen moet doen. Weet u bij hoeveel andere hulpnummers de vraag wordt gesteld om die te af te beelden?

Bart Caron (Groen): Ik wil me graag aansluiten. Bij programma's die over die specifieke thematiek gaan, vind ik het niet te veel gevraagd om dat nummer te vermelden. Je kunt dat niet bij alle programma's doen of bij elke fictieserie, maar als het programma wel over dit thema gaat, dan zou dat toch moeten kunnen. Anders schuiven we de aandacht voor dit thema opnieuw naar de laatste bank.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: We werken uiteraard verder aan de ombudsfunctie voor de cultuur- en audiovisuele sector. Ik zal verder het gesprek hebben met de VVJ, waar verschillende leden van de commissie op aandringen. Ik zal dit bekijken, samen met de suggesties die hier worden gegeven, en met de VVJ afwegen wat zinvol en mogelijk is. Uiteraard hou ik in het achterhoofd dat op een bepaald moment elke maatschappelijke problematiek heel belangrijk is. Ook deze problematiek is heel belangrijk, dat zal niemand ontkennen, maar we moeten wel zorgen dat als we uitgaan van 1712 en 1813 – en mijn excuses omdat ik mij zo uitdruk –, we geen inflatie krijgen van verwijzingen naar allerlei nummers. Dat is niemands bedoeling, maar wanneer men bepaalde maatschappelijke thema's wel aan bepaalde programma's koppelt, kan dat voorstanders van andere maatschappelijke thema's of mensen die deze problematiek willen oplossen, wel aanzetten om dat te vragen.

Hier is vrij genuanceerd gesproken en tussengekomen door iedereen, waarvoor dank. Ik zal in die geest het gesprek met de journalisten voeren en bekijken wat er mogelijk is in de verdere opvolging.

– Joris Poschet treedt als voorzitter op.

De voorzitter: De heer Wouters heeft het woord.

Peter Wouters (N-VA): Dank u, collega's, in uw ondersteuning van deze ernstige problematiek.

Minister, ik denk dat er een verschil is in wat mevrouw Waumans van de VRT hier in de hoorzitting heeft verkondigd en wat de Raad voor de Journalistiek zegt. De raad was erg bekommerd over de neutraliteit, maar mevrouw Waumans zag er geen graten in om het nummer aan de juiste programma's te koppelen.

Ik deel uw mening dat we dit niet voor een waslijst van nummers moeten doen, maar ik meen dat voor 1712 de naambekendheid te belangrijk is en dat we die moeten laten doordringen bij de mensen. Volgens mij lukt dit bij een breed publiek alleen via de tv. Daarom hoop ik in de tv een bondgenoot te vinden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de vernietiging van het radiofrequentieplan door de Raad van State – 167 (2018-2019)

VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de gevolgen van de vernietiging van het radiofrequentieplan door de Raad van State – 169 (2018-2019)

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de gevolgen van de vernietiging van het radiofrequentieplan door de Raad van State – 176 (2018-2019)

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de vernietiging van het radiofrequentieplan door de Raad van State – 200 (2018-2019)

Voorzitter: de heer Joris Poschet

De voorzitter: Mijnheer Vandaele, u was de snelste, zoals we in het algemeen Nederlands zeggen, dus u hebt het woord. *(Opmerkingen van Manuela Van Werde)*

Wilfried Vandaele (N-VA): Dat klopt, voorzitter, u ziet dat ik snel was, omdat mijn vraag ook heel kort is, korter dan die van mijn collega straks.

Minister, op donderdag 25 oktober vernietigde de Raad van State het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2017, het besluit met betrekking tot de particuliere landelijke, regionale, netwerk- en lokale radio-omroeporganisaties, en dat roept bij mij enkele vragen op. Hoe evalueert u deze beslissing van de Raad van State? Wat zijn de concrete gevolgen van deze vernietiging door de Raad van State? Wat zult u ondernemen in het kader van het radiofrequentieplan en ten aanzien van de verschillende radiozenders? Op welke termijn wilt u oplossingen bieden voor de – laat ons toch stilaan zeggen – chaos die nu heerst in het radiolandschap?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, op donderdag 25 oktober sprak de Raad van State dat bewuste arrest uit in de zaak die door enkele lokale radio's werd aangespannen. Die klagers bestreden uw keuze om 26 frequenties niet op te nemen in het zogenaamde Frequentiebesluit en deze niet-opname onvoldoende te motiveren. Dat besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2017 – ik ga toch even de titel lezen – "houdende bepaling van het aantal particuliere landelijke, regionale, netwerk- en lokale radio-omroeporganisaties dat kan worden erkend en houdende de opstelling van het frequentieplan en de vaststelling van de frequentiepakketten die ter beschikking worden gesteld van de particuliere landelijke, regionale, netwerk- en lokale radio-omroeporganisaties" is de basis waarop later de erkenningen en zendvergunningen zijn toegekend aan de lokale en netwerkradio's. Dat hele besluit werd op 25 oktober dus vernietigd door de Raad van State.

In een bericht op VRT NWS lazen we op vrijdag 26 oktober al een eerste reactie van u, waarin u zegt: "Voorlopig kunnen de zenders met een vergunning wel gebruik blijven maken van hun zendmogelijkheid." U verklaarde ook dat u meteen werk wilt maken van een nieuw besluit, waarin dan rekening wordt gehouden met de opmerkingen van de Raad van State.

U kunt zich wel inbeelden – dat zal bij u niet anders geweest zijn – dat wij meteen overspoeld werden met reacties van mensen die tevreden waren met de vernietiging, omdat ze nu hopen om alsnog een ander of beter frequentiepakket in de wacht te slepen bij een nieuw frequentieplan en een nieuwe erkenningsronde, maar er waren natuurlijk ook ongeruste reacties van mensen die wel tevreden zijn met de huidige erkenningen. Zij vrezen namelijk dat hun huidige vergunningen, die gekoppeld zijn aan dat vernietigde frequentieplan, ook vernietigd zouden zijn en zij hun radio-uitzendingen dus zouden moeten staken.

We hebben ondertussen ook wat onderzoekwerk gedaan bij vorige herstelbesluiten, bijvoorbeeld in 2006 door minister Bourgeois, die toen nog minister van Media was. Hij had het toen trouwens zelf over de rechtsonzekerheid die ontstaan was door een schorsing van frequenties. Aangezien het om een schorsing ging, had de Raad van State dus niet het volledige frequentieplan vernietigd zoals nu, maar slechts de frequenties geschorst die door de Franse Gemeenschap betwist werden. Wat ons was opgevallen, was dat je in dat arrest las hoe de advocaat van de Vlaamse Gemeenschap het plan van de regering verdedigt en hij heeft in zijn verdediging toch wel een paar stellingen opgenomen, die op het eerste gezicht niet zo positief ogen. Hij wijst op de desastreuze gevolgen van een vernietiging van het frequentieplan: "Het frequentieplan schrappen zou ervoor zorgen dat er een situatie van rechtsonzekerheid en illegaliteit zou ontstaan." Op pagina 6 van het arrest zegt hij: "Punt 7 brengt de rechtszekerheid volledig in het gedrang en zou de weegschaal tussen rechtszekerheid en legaliteit volkomen verkeerdelijk laten doorslaan."

U begrijpt dat wij verontrust zijn, als we zulke dingen lezen, zeker nu de Raad van State het volledige plan vernietigt. Wij hebben daarover dan meteen ook een aantal vragen ingediend.

Om te beginnen, kunt u meer toelichting geven bij de motivering van dit arrest en het verweer van de Vlaamse Gemeenschap? Kunt u ook toelichting geven bij de gevolgen van deze vernietiging voor alle radiozenders die op basis van dit vernietigde frequentiebesluit een erkenning en zendvergunning hebben ontvangen?

Kunnen alle niet-openbare commerciële radiozenders wier erkenning gekoppeld is aan een frequentiepakket uit dat vernietigde frequentieplan nog legaal blijven uitzenden of kan dat enkel omdat u ervan uitgaat dat de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) niet zal optreden tot er zo'n herstelbesluit is? Hoe zit dit juridisch in elkaar?

Verwacht u eventuele schadeclaims, gelet op eventuele economische gevolgen van dit vernietigingsarrest? Moeten de openbare raadpleging én de erkenningsprocedure – twee verschillende zaken – worden overgedaan als de Vlaamse Regering een nieuw frequentiebesluit goedkeurt? Op welke termijn zult u dat nieuwe frequentiebesluit nemen, waarbij u dan rekening houdt met de technisch-juridische opmerkingen van de Raad van State, vooral dus met betrekking tot de motivering voor het niet-opnemen in het frequentieplan van een aantal frequenties en het niet-opnemen van deze frequenties in de openbare consultatieronde die verplicht wordt door de Europese Machtigingsrichtlijn? Bent u bereid om daarbij ook rekening te houden met andere klachten die er gekomen zijn over het nieuwe frequentieplan, namelijk het beperkte zendbereik van sommige clusters in het toegewezen zendgebied, met als gevolg de economische onleefbaarheid – in hun eigen woorden – van radiozenders, storingen door zenders uit de Franstalige Gemeenschap enzovoort?

Bent u, ten slotte, bereid om een onafhankelijke technische analyse te laten uitvoeren met betrekking tot de mogelijkheden van alle frequenties?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Dank u wel, voorzitter. Ik zal het verhaal niet herhalen, want het is al twee keer zeer goed toegelicht. De hele kwestie gaat erom of er nu juridische chaos heerst of niet en of er nog al dan niet wettelijkheid is en wat er mee zal gebeuren. Ik ben geen jurist, dus ik zal voorzichtig zijn, maar ik heb toch begrepen dat alle nationale en lokale radiozenders in een vacuüm terechtgekomen zijn en in principe niet meer zouden mogen of kunnen uitzenden.

Minister, u hebt in de media gereageerd dat dit niet betekent dat de hele erkenningsprocedure voor de landelijke zenders, netwerkradio's en lokale spelers opnieuw moet worden gevolgd. Dat is één verklaring waarnaar ik verwijs. Daarnaast merken we uit die vele mails in onze mailbox dat er nog een aantal klachten lopen bij de Raad van State. Zo diende Radio Club FM klacht in tegen NRJ. Vanochtend konden we bijvoorbeeld ook lezen dat er nu een klacht is van Vlaamse podiumartiesten vzw (Vlapo), samen met twee andere niet-erkende netwerkradio's, tegen de Vrije Brugse Radio-Omroep (VBRO). U herinnert zich vast het verhaal dat we eerder in de plenaire vergadering hebben besproken. Er is een voorstel van TOPradio-directeur Bruno Heyndrickx om een rondetafelgesprek met alle betrokken partijen te houden, om met een schone lei aan de hervorming van het radiolandschap te beginnen – of om die af te ronden met een schone lei.

Er vallen heel wat zware woorden. In de plenaire vergadering heb ik ooit het woord 'cowboyland' gebruikt. Dat mag ik niet meer doen en zal ik ook niet meer doen, maar als je de termen leest die in die mails staan, dan zie je dat het om hele zware beschuldigingen gaat en dat er grote woorden vallen.

Wat ik nog wil aanhalen, is dat nogal wat radiozenders aanklagen dat wat nu beslist is en uitgerold wordt, met hindernissen, aan robuustheid ontbreekt en dat de kans gemist is om een, ook technisch, sterk frequentieplan te maken dat tot stand gekomen is met inspraak van en na overleg met lokale radiozenders. Er is ook al verwezen naar onder andere het aantal kilowattuur dat radiozenders mogen leveren en naar het richting geven van zenders.

De vraag is wat er nu zal gebeuren. Komt er een herstelbesluit met maximaal behoud van de toegekende frequenties? Of komt er een nieuw frequentieplan? Of zal de volledige erkenningsprocedure – zoals sommigen hopen – helemaal opnieuw overgedaan worden? Dat laatste zou, volgens mijn bescheiden mening, ook heel veel onvrede veroorzaken, vooral bij de radio's die ondertussen wel erkend en vergund zijn. Het is dus een heel moeilijke situatie.

Ik heb daarom de volgende vragen.

Welke stappen zult u zetten, minister? Zult u een herstelbesluit voorleggen aan de regering met de bedoeling de huidige situatie voor de erkende en vergunde radio's te behouden?

Is het de bedoeling, tegemoetkomend aan het arrest van de Raad van State, om een aantal frequenties toe te voegen voor zover dat kan en – want dat is de kern van het betoog van de Raad van State – voor de frequenties die niet vrijgegeven kunnen worden, te motiveren waarom dat niet kan? Want dat is eigenlijk de rechtsgrond waarop de klagers zich hebben gebaseerd. Ziet u voor die frequenties een oplossing die de toets van de Raad van State kan doorstaan?

Overweegt u om de erkenningsprocedure helemaal over te doen?

Bent u bereid, of vindt u het zinvol, om een rondetafelgesprek te voeren met alle betrokken partijen, om de problemen via overleg in kaart te brengen en te remediëren?

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Deze vraag is later aan de agenda toegevoegd, omdat ik over dit onderwerp een actuele interpellatie ingediend had, die echter niet aanvaard werd. Ik diende die actuele interpellatie in omdat ik echt vind dat de kwestie ernstig genoeg is om daar een serieus actuadebat in de plenaire vergadering aan te wijden. Ik had dat gehoopt, maar het is niet gebeurd. Het is wel goed dat we hier in de commissie de zaken ten gronde bespreken.

Bij de opmaak van mijn interpellatie heb ik geprobeerd om het bredere kader te schetsen. Het begint op 6 juli 2016, toen het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aannam betreffende het uitwerken van een duurzaam en toekomstgericht radiolandschap. Op 23 december 2016 keurde de Vlaamse Regering enkele wijzigingen goed van artikel 166 in het Mediadecreet van 27 maart 2009. Dit vernieuwde Radiodecreet moet er onder meer voor zorgen dat de radio's de stap zetten van analoog naar digitaal en dat de lokale radio's versterkt worden tegen ketenvorming. Dat zijn allemaal zeer goede doelstellingen van het Radiodecreet, waar onze fractie ook achter stond.

De uitvoering van het nieuwe Radiodecreet vergde als eerste stap de opmaak van een nieuw FM-radiofrequentieplan om de landelijke radio's, de nieuwe netwerk-radio's en de lokale radio's een goede plaats te geven op de FM-band. In het nieuwe frequentieplan dat op 23 december 2016 werd opgemaakt, werden nieuwe frequentiepakketten voor de vier nieuwe netwerkradio's samengesteld, naast de bestaande pakketten van de landelijke omroepen. Voor de lokale radio's werden de frequenties herschikt, waardoor enkele zenders uit de boot vielen.

Op vrijdag 21 april 2017 keurde de Vlaamse Regering de besluiten goed die nodig zijn om het radiolandschap te vernieuwen. Zoals collega Brouwers al aangaf, is dat eigenlijk de basis waarop de erkenningen en vervolgens de zendvergunningen zijn toegekend. Dat was toen dus echt wel een heel belangrijke beslissing. Zes lokale zenders kregen in dat nieuwe plan geen frequentie meer en gingen in beroep bij de Raad van State. Die lokale radio's hebben gelijk gekregen. De Raad viel over de inhouding van 26 radiofrequenties zonder verantwoording op grond van het efficiënt gebruik van de frequenties. De vernietiging volgde op 25 oktober.

De vernietiging door de Raad van State kwam eigenlijk niet onverwacht, als we weten dat er 41 klachten werden ingediend. Op de vraag of de vernietiging vermeden had kunnen worden, antwoordde de minister in de rubriek 'veelgestelde vragen' op zijn website dat de 26 frequenties evenmin in de plannen van 2006 en 2012 werden opgenomen en dat de Vlaamse overheid op die basis te goeder trouw had gehandeld. De regels van Europa, waarop de Raad van State zich baseert, zijn ondertussen echter wel strenger geworden. Europa verplicht om alle frequenties op te nemen in het plan en op zijn minst te motiveren waarom bepaalde frequenties niet direct worden aanbesteed.

In reactie op de vernietiging van de Raad van State hebt u, minister, op 26 oktober gesteld dat de vernietiging van het frequentieplan niet tot gevolg heeft dat de erkende en vergunde radio's hun uitzendingen moeten staken. De huidige erkende en vergunde radio's zouden gebruik kunnen blijven maken van de toegekende zendmogelijkheden, in afwachting van de goedkeuring van een herstelbesluit waarin tegemoet wordt gekomen aan de bezwaren van de Raad van State.

Minister, echt waar, sinds de uitvoering van het nieuwe radiodecreet waarvan, zoals ik al zei, de doelstellingen goed zijn en waar wij achter staan, is in dit

dossier echt een brokkenparcours afgelegd. Dat brokkenparcours startte bij de opmaak van het frequentieplan en de huidige vernietiging ervan. Er waren onbegrijpelijke beslissingen bij de erkenningsronde op basis van een procedure waarin fouten werden gemaakt die ook al leidden tot procedures en uitspraken van de Raad van State. Uiteindelijk moesten er heksentoeren uitgehaald worden omdat de VRM de vergunningen wegens te korte tijd niet kon afleveren op 1 januari 2018.

Zoals collega Caron ook al zei, leidde dit alles tot een ongeziene chaos in het radiolandschap. Daarom mijn dringende oproep aan u, minister, om in het belang van alle radiozenders in Vlaanderen snel uitklaring te bieden over de volgende vragen.

Was uw kabinet niet op de hoogte van de verstrengde Europese regels inzake de verplichting tot het opnemen van alle frequenties en op zijn minst een verplichting tot motivering voor niet-aanbesteding, die hebben geleid tot de vernietiging van het radiofrequentieplan?

Had u rekening gehouden met een mogelijke vernietiging van het radiofrequentieplan door de Raad van State?

Onderschrijft u de stelling dat krachtens artikel 133, paragraaf 2 van het Media-decreet alle FM-radio's in Vlaanderen sinds de vernietiging van het FM-radiofrequentieplan op 25 oktober de facto eigenlijk illegaal in de ether zijn op FM, gezien ze een erkenning kregen voor een pakket dat niet meer bestaat?

Wat zult u ondernemen opdat de zenders in de ether zekerheid hebben dat ze niet uit de ether gehaald worden?

U kondigt een herstelbesluit aan. Hoe zal dat eruit zien en hoe wordt ervoor gezorgd dat dit niet zal leiden tot nieuwe procedures bij de Raad van State?

Mijn laatste vraag is de belangrijkste en werd ook al gesteld door de collega's. Bent u bereid om het hele proces – de opmaak van een nieuw frequentieplan en de procedure voor de erkenningen tot vergunningen – te herbeginnen 'from scratch', op een manier waarop de radiozenders die vandaag een vergunning hebben, kunnen blijven uitzenden? Zo ja, wat is het plan van aanpak en wat is de methode daarvoor? De heer Hendrickx gaf al de suggestie van een rondetafel. Ik denk dat het belangrijk is dat alle actoren gehoord worden. Zullen dan inderdaad alle actoren uit de radiosector worden betrokken, ook de lokale radiostations?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Collega's, eerst een voorafgaande beschouwing. Ik heb er, na jaren van inertie, samen met deze Vlaamse Regering een beleidsdoelstelling van gemaakt om het radiolandschap in Vlaanderen tijdens deze legislatuur als mediaminister in beweging te brengen. Sommigen zullen zeggen: misschien iets te veel beweging, nu de Raad van State ons frequentieplan vernietigd heeft.

Heb ik er spijt van? Neen, want ik kon niet anders. De private radiosector was ondertussen vrij monopolistisch geworden, met erkenningen die in 2003 en 2004 waren uitgereikt voor negen jaar, maar nog steeds actief waren ten gevolge van verlengingen. In heel wat gevallen was er van lokale radio geen sprake meer, vaak om economische redenen, soms economische overlevingsredenen. Ook met de Franse Gemeenschap en rond de storingen bereikte ik de afgelopen maanden een akkoord.

Ik durf zeggen dat ik mijn nek uitgestoken heb. Maar in tegenstelling tot wat sommigen misschien zullen beweren, is deze zaak niet verloren, iets wat zal blijken uit de antwoorden op de concrete vragen.

Dat enkelen ontevreden zijn over de hervorming, kan ik zeker aanvaarden. Dat daarbij juridische middelen gebruikt worden, kan ik als jurist en democraat begrijpen en zelfs, ja, steunen. Maar nu lijkt het alsof het kind met het badwater wordt weggegooid, en dat wil ik toch wat ontkrachten.

Er zijn erkenningen uitgereikt en enkel een klein deel – circa 10 procent, zowel op het niveau van het aantal lokale radio's als op het niveau van het aantal frequenties in de pakketten – werd aangevochten voor de Raad van State.

De aanval op het frequentieplan – door een aantal radio's die zelfs niet indienden voor een erkenning – met als doel zelfs niet het voorwerp van het plan zelf, maar het zoeken naar een aantal frequenties waarvan het bestaan en de bruikbaarheid niet helemaal duidelijk was en die niet in ons frequentieplan stonden, is een jammerlijke zaak.

De Raad van State heeft op basis van de machtigingsrichtlijn – waarop ik uiteraard zo dadelijk nog terugkom – geoordeeld dat het frequentieplan vernietigd moet worden omdat bepaalde frequenties niet in dat plan stonden. Dat is de kern van deze discussie. Dat is ook voor mij een verrassing geweest. Waarom? Nog nooit werd in het verleden bij het toekennen van FM-erkenningen en de opmaak van frequentieplannen een link gemaakt met de richtlijnen Elektronische Communicatie, noch door mijn voorgangers, noch door andere rechtelijke instanties. En de richtlijn bestaat sinds 2002.

Ik heb een conceptnota Radio opgemaakt, het Mediadecreet werd gewijzigd, de uitvoeringsbesluiten uitgevaardigd om erkenningen mogelijk te maken en erkenningsrondes gevoerd, met als krachtlijnen een nieuw radiolandschap met nieuwe soorten radio's, een versterking van de lokale radio's, met uiteraard ook aandacht voor de economische leefbaarheid. Het streefdoel is de evolutie naar digitale radio, zoals u dat volgende week zult merken.

Dat nieuw type radio is er nu, met een duidelijk profiel. Dat geldt ook voor het totaal aantal lokale radio's, waar het decreet eenvormigheid verbiedt en de evolutie naar digitale radio volgende week echt van start gaat, zoals ik al zei. Ik neem dan ook de handschoen verder op, daarbij lessen trekkend en gesterkt door nieuwe ervaringen.

De concrete vragen dan. Ik beantwoord eerst de algemene vragen: hoe moeten we aankijken tegen het arrest van de Raad van State? Ik ga uiteraard niet het volledige arrest voorlezen – dat hebben een aantal van jullie vermoedelijk zelf al gedaan – maar ik zal proberen kort toe te lichten wat de vernietigingsgronden zijn.

Wij hebben op 21 april 2017 een frequentieplan uitgevaardigd, dat een doordruk was van het vroegere frequentieplan van 2012, 2006 en 2003 – dat zijn er toch al drie. Met andere woorden: het ging over hetzelfde aantal frequenties als ongeveer vijftien jaar geleden. De vernietiging van het besluit heeft dus niet zozeer te maken met de eigenlijke frequenties die opgenomen zijn in het frequentieplan, maar met het feit dat een aantal frequenties precies niet in het besluit zijn opgenomen.

Uit de feitelijkheid blijkt en bleek – en dit vormt voor de Raad van State de grondslag om tot vernietiging over te gaan – dat er enerzijds frequenties zijn die opgenomen zijn in het frequentieplan van 21 april 2017, terwijl er daarnaast frequenties waren die opgenomen waren in een database tussen de verschillende gemeenschappen en het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (BIPT). In die database zitten een aantal frequenties die om diverse reden niet in het plan waren opgenomen. Het gaat om 26 frequenties. Dat is jullie ook bekend, aangezien ik hierover ook al vragen heb mogen beantwoorden in deze commissie.

De frequenties uit die database maakten deel uit van onderhandelingen met het oog op het sluiten van een samenwerkingsakkoord tussen de gemeenschappen en de federale overheid. Dat is iets waar trouwens een andere hoge juridische instantie, het Grondwettelijk Hof, uitdrukkelijk om vraagt. Die database gaat als bijlage bij de mededeling van de Vlaamse Regering van 8 december 2017, over het akkoord met de Franse Gemeenschap over de coördinatie rond FM. Daarna volgde het FM-samenwerkingsakkoord tussen de drie gemeenschappen en de federale overheid, dat de Vlaamse Regering een eerste maal principieel goedkeurde op 20 juli 2018.

De Raad van State – en dat is belangrijk – stelt zelf dat het hem niet toekomt om te oordelen of deze frequenties in de markt moeten worden gezet. Dat blijft wel degelijk een opportuniteitsoordeel van de overheid zelf; dat zijn de normale juridische spelregels in dit land. Maar de raad stelt wel dat de markt op de hoogte geweest moest zijn van het bestaan van die frequenties, en dat er dus een raadpleging over gebeurd moest zijn. En precies dit laatste leidt de Raad van State ertoe te concluderen dat er een inbreuk is op de beginselen van de machtigingsrichtlijn, waarna ze tot de vernietiging van ons plan overgaat. De eigenlijke inhoud van dat plan – de pakketten van de vier netwerkradio's en de pakketten van de 124 lokale radio's – worden door het arrest dus niet ter discussie gesteld of in vraag gesteld, maar wel het feit dat bepaalde frequenties niet aan de markt zijn voorgelegd.

Wat de tweede reeks vragen betreft, of we hierop hadden moeten anticiperen, en of we dat hadden kunnen doen: ik wil duidelijk stellen dat het hier niet over nieuwe of verstrengde Europese regels gaat. Het is de Raad van State die voor de eerste keer oordeelde dat enkele beginselen uit het kader rond elektronische communicatie ook van toepassing geacht worden te zijn op FM-omroep frequenties, wat in het verleden tot drie keer toe niet gebeurd is. Het is dus zeker het recht van de Raad van State om daarin nieuwe wegen in te slaan, of om van gedachten te veranderen. Dat mag. Maar men kan dan niet noodzakelijk de overheid verwijten dat zij daar niet op geanticipeerd zou hebben. Er is met andere woorden een vernieuwde juridische opstelling van de raad.

De opstelling van het frequentieplan van april 2017 werd voorafgegaan door een openbare consultatieronde met de frequenties uit het plan. De Raad van State is nu van oordeel dat de 26 frequenties die onderdeel uitmaken van de onderhandelingen voor een samenwerkingsakkoord deel hadden moeten uitmaken van de openbare consultatie van het frequentieplan van april 2017.

Wat zijn nu de gevolgen van het arrest? Dat zal waarschijnlijk wel het belangrijkste antwoord zijn op uw vragen, hoop ik. De gevolgen van het arrest – dat is altijd zo – zijn dat de wettelijke basis van de toekenning van de erkenningen wegvalt. Zijn daarmee de erkenningen en de zendvergunningen zelf vernietigd? Neen.

De auditeur die advies uitbracht bij de vordering tot vernietiging, stelde dat de erkenningen, die niet het voorwerp waren van een individuele betwisting voor de Raad van State, konden blijven bestaan. Er is dus geen domino-effect. Dit is trouwens vaste rechtspraak van de Raad van State. Een individuele bestuurs-handeling van de toekenning van een erkenning wordt definitief na zestig dagen – en dat weet u. Kortom, de radio's die beschikken over een definitief geworden erkenning, die dus niet werd betwist, blijven daarover beschikken. De rechtszekerheid gebiedt dat de definitief ontstane rechtssituaties gerespecteerd worden.

Laat me dit principe meer begrijpbaar maken via een voorbeeld. Wie een bouwvergunning krijgt, en een bouwvergunning die definitief is, en vervolgens een huis bouwt, die mag zich redelijkerwijs toch veilig voelen. Wanneer later een verkavelingsvergunning, of een vroeger bijzonder plan van aanleg (BPA) of een

ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) vernietigd wordt, die dus tevens een algemeen rechtsgrond vormden voor de bouwvergunning, dan kan er niet geponeerd worden dat dit huis dan maar moet worden afgebroken.

Het principe impliceert natuurlijk ook dat dit nog kan veranderen voor de zaken die nog lopende zijn voor de Raad van State, en waarvoor er nog geen definitieve situatie bestaat – en er zijn er dus een aantal. Laten we zeggen: voor die 90 procent dus niet; die zijn veilig. Dat is niets nieuws onder de zon, dat is courante juridische praktijk en juridische rechtspraak. De erkenningshouders weten dat hun zaak voorwerp vormt van een procedure die loopt – dus die andere 10 procent ongeveer.

Wat moeten we doen of kunnen we nu doen? Het arrest gaat inhoudelijk door op het feit dat een aantal frequenties bestonden die niet in het frequentieplan waren opgenomen. Het is mijn intentie om hieraan te remediëren door deze frequenties te analyseren – nog meer in detail dan we al gedaan hebben. En wanneer deze bruikbaar zijn voor lokale radio-omroepen – en dat zal niet in alle gevallen zo zijn – willen we die ook in het frequentieplan opnemen, waardoor ze kunnen worden vrijgegeven. En dit zal effectief gebeuren via een soort van herstelbesluit.

Het besluit zal dus de frequenties die niet in het bestaande plan staan, voor zover technisch en haalbaar mogelijk, opnemen om te remediëren aan de eigenlijke grond op basis waarvan de Raad van State vernietigde, daarbij uiteraard motiverend waarom de frequenties al dan niet opgenomen zijn.

Sommigen van jullie hebben aangegeven dat het goed of zelfs noodzakelijk of wenselijk zou zijn om de hele procedure over te doen. Zoals aangegeven, is er op basis van dit arrest geen reden om de erkenningsprocedure over te doen. Wat de zaken rond erkenningen van de netwerkradio's en enkele lokale radio's betreft, is het uiteraard afwachten wat de individuele procedure als uitkomst zal krijgen.

Er werd tot slot ook nog over andere klachten gewag gemaakt. Over het nieuwe besluit zal een nieuwe raadpleging worden gehouden, waarbij elke belanghebbende de kans zal krijgen om input en commentaren te geven op dit frequentiebesluit, dit herstelbesluit. Opmerkingen – of klachten waarvan gewag gemaakt wordt – zullen ook op dat ogenblik kunnen geuit worden, en daarna zal bekeken moeten worden in welke mate hiermee rekening kan of moet worden gehouden.

Aangaande de 'storingen' toch nog even dit: de term 'storingen' wordt soms te pas en te onpas gebruikt, en vaak wordt een slechte ontvangst ook als een storing aanzien. Maar als je eenmaal buiten of op de rand van een ontvangstgebied zit van een radio-omroep – en dat ontvangstgebied kan niet tot op de meter bepaald worden, zoals u weet – dan lijkt het mij niet noodzakelijk correct om op dat moment te spreken van een storing. Iets anders is het wanneer een bepaalde radiozender een andere stoort door het gebruik van bijvoorbeeld een te hoog wattage.

In beide gevallen kennen u en de sector zeker ook de instantie die hierin scherprechter is: de Vlaamse Regulator voor de Media. Maar in plaats van zich tot de regulator te wenden, schieten sommigen blijkbaar liever in het rond, met alle perceptiegevolgen van dien. Ik kan daar, net zoals u, alleen maar akte van nemen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Het klopt natuurlijk waar u mee begonnen bent: dat u dit dossier hebt vastgepakt, waar anderen dat misschien wat verwaarloosd hadden. Er is wat tijd verloren gegaan. Wat dat betreft, krijgt u alle waardering. Anderzijds zijn we nu toch in een soort moeras terechtgekomen, waar we op de

een of andere manier uit moeten geraken. U hebt ook gezegd dat niet alles verloren is. Maar ik denk toch dat het goed is dat u deze zaak met kracht aanpakt, en probeert om daar heel snel een oplossing te bereiken.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt inderdaad uw nek uitgestoken door het radiodossier aan te pakken. Later we zeggen dat het in een vorige legislatuur was blijven liggen. We hebben daar alle respect voor en we hebben u daarin ook altijd gesteund, maar we zitten nu in een vervelende situatie.

In het arrest van de Raad van State ging het specifiek over 26 frequenties die niet werden opgenomen. Zijn er niet nog meer die niet in ons plan staan? Sommigen zeggen dat de database van het BIPT, op het federale niveau, verouderd is. Ik vraag u om dat goed na te kijken en om alle beschikbare frequenties meteen op te nemen. Zijn er buiten die 26 nog andere? Dan zinken we misschien nog dieper in het moeras. Daarom geef ik u graag dat advies als u aan het herstelbesluit gaat werken.

Ik wil ook reageren op het voorstel van mevrouw Segers om die vernietiging aan te grijpen om het hele proces, de opmaak van een nieuw frequentieplan en de procedure voor de erkenning tot vergunningen, 'from scratch' te herbeginnen, op een manier waarbij de radio's die vandaag een vergunning hebben, toch kunnen blijven uitzenden. Dat lijkt mij op zich al tegenstrijdig. Voor ons is het belangrijk dat we toch benadrukken waarover dit gaat. Minister, er is geen probleem met de frequenties die aan alle erkende Vlaamse radio-omroepen werden toegekend, die 90 procent waarover u het had. Dat is een primeur, want voor het eerst werden er met de Franse Gemeenschap ook goede afspraken gemaakt. We zullen het binnenkort opnieuw daarover hebben, als we die gemaakte samenwerkingsakkoorden ook hier moeten goedkeuren.

Het volledige frequentieplan wordt vernietigd wegens een procedurefout in de totstandkoming van dat frequentieplan, niet voor het onterecht toekennen achteraf van die frequenties of zelfs niet voor het niet toekennen van die kleine frequenties. Het ging er enkel om dat de toekenningsprocedure niet volledig werd gevolgd. Het is voor ons nu dus echt niet nodig om over 'zero base' te spreken, of het volledige radiolandschap van alle erkende radio-omroepen in vraag te stellen. Dan wordt het kind met het badwater weggegooid.

We willen er nadrukkelijk voor pleiten om de relatieve rust in het radiolandschap te bewaren. We gaan geen gezonde economische radiosector ondersteboven gooien voor de frequenties die niet werden aangevallen, vanwege een procedurefout bij het niet opnemen van enkele ongebruikte frequenties. De pro's en contra's van een zerobasebenadering zijn al onderzocht geweest bij de totstandkoming van het Radiodecreet. Daarover zijn toen consultaties, studies en hoorzittingen geweest, en het was duidelijk dat een volledige zerobase hertekening toen ook al niet de oplossing was. Meer nog, het Radiodecreet dat het decretaal kader voor de radio in Vlaanderen heeft vastgelegd, blijft onverminderd overeind. Dat decreet werd vorig jaar aangevochten voor het Grondwettelijk Hof, maar het heeft die toetsing wel doorstaan. Het frequentieplan is afgestemd op het Radiodecreet en dat decreet blijft onverminderd gelden. Bovendien is het zo dat een zendvergunning voor welbepaalde frequenties en een erkenning als radio-omroep twee verschillende zaken zijn. De erkenning is gestoeld op het Radiodecreet, de zendvergunning op het frequentieplan. Die zerobaseaanpak lijkt ons dus niet de juiste manier van werken omdat zo de onzekerheid in de radiosector nog groter wordt bij de zenders die al dure investeringen hebben gedaan. Lokale zenders bezorgden ons al de factuur van wat zij nu al hebben gedaan om in de ether te

kunnen komen met de nieuwe frequenties die soms zijn toegewezen. Voor sommige gaat dat over tienduizenden euro. We gaan dat toch niet opnieuw in vraag stellen. De kans op economische schadeclaims ten aanzien van de Vlaamse overheid zou alleen maar groter worden, want ook landelijke commerciële openbare radiozenders zijn dan betrokken partij. Wie garandeert dat aan het einde van een dergelijk langdurig proces, waarbij je 'from scratch' zou herbeginnen, iedereen tevreden zal zijn en er dan geen nieuwe procedures en klachten zullen komen? Vandaar ons pleidooi om kalm te blijven.

Minister, bent u bereid om een onafhankelijke technische analyse door experts te laten uitvoeren over de beschikbaarheid, over de mogelijkheden van alle vrije FM-frequenties die nog over zijn, zodat we ze allemaal kunnen opnemen in het nieuwe frequentieplan? De ingenieurs van de Vlaamse overheid kunnen misschien gemakkelijker beschouwd worden als betrokken partij en hun analyse zou kunnen worden aangevochten. Zou dat nog lukken op korte termijn?

Meer algemeen is de vraag of we nu al dan niet met het herstelbesluit moeten wachten tot de Raad van State en de VRM uitspraak hebben gedaan in alle andere klachten. Of gaan we elkaar dan in een houdgreep houden? Het is me niet duidelijk wie nu eerst moet handelen? Moet u nu snel tot het herstelbesluit komen? En gaan de Raad van State en de VRM dan wachten op uw besluit? Of moeten zij eerst meer duidelijkheid scheppen in die andere zaak?

Kortom, het hele 'gedoe' over het FM-frequentieplan sterkt ons in het pleidooi dat we al meermaals hebben gehouden om verder in te zetten op digitalisering van de hele radiosector omdat er dan toch weer meer mogelijkheden zijn en er op FM altijd meer aanvragers dan goede beschikbare frequenties zullen zijn.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Over dat laatste aspect zal ik het niet hebben, want anders openen we weer een nieuwe discussie.

Minister, het is inderdaad de eerste keer in 15 jaar dat het element 'gebrekkige motivering voor de niet gebruikte frequenties' wordt gehanteerd als basis voor de procedure. Het is blijkbaar een juridische spitsvondigheid. De kwestie is nu dat die 26 frequenties geanalyseerd moeten worden. U zult dat doen en waar het kan, zult u ze vrijgeven. Dat vind ik een correcte benadering, ook dat het gebeurt na een besluit met openbare raadpleging.

De heer Vandaele is daar een groter expert in dan ikzelf, maar mij bereiken nog altijd berichten dat een aantal van die frequenties zogenaamde 'bestreden' frequenties zijn die met groot vermogen, soms tot 1000 watt, tot ver voorbij de Vlaamse Rand hun signaal uitsturen, waardoor Vlaamse lokale radio's frequenties zouden worden ontnomen. Ik weet niet of dat waar is. Ik dacht dat dit probleem met het samenwerkingsakkoord van de baan zou zijn, althans principieel. Misschien is dat nog niet het geval in de praktijk en blijven die frequenties tot nader order bevroren. Dat mag nog eens opgepakt worden. Zelf heb ik al eens een vraag gesteld over het zendvermogen van een zender uit mijn eigen regio. Het vermogen was afgetopt omwille van een potentiële storing van en door zenders uit Noord-Frankrijk. Daar is geen akkoord over. Wij binden wel in, maar die Noord-Franse commerciële zenders blijkbaar niet.

Minister, ik blijf met u de principes van het decreet verdedigen. De intenties van deze hervorming zijn en blijven de juiste. Ik ben het ook eens met het feit dat we vandaag niet alles in de prullenmand moeten kieperen en herbeginnen. Dat moeten we zeker niet doen. Het is wel onze plicht om te remediëren als de Raad van State ons dat oplegt. Wie van ons had durven voorspellen dat de toepassing

van de wetgeving niet helemaal zonder hindernissen zou verlopen? We weten wel beter, we kennen de sector en dit is eigenlijk onvermijdelijk.

De volgende aandachtspunten moeten we in de toekomst aanpakken. De beoordeling van de dossiers kan beter. Vooral de realiteitstoets ontbrak, waardoor veel onvrede is ontstaan, bij meer zenders dan die 10 procent. Ook een aantal zenders, die met de beste bedoelingen, maar vanwege de concurrentie geen frequentie te pakken kregen, hebben niet altijd de middelen om naar de Raad van State te stappen.

De toetsing door de VRM van de praktijk van al de lokale en de netwerkradio's, zoals decretaal bepaald, en zijn handhaving, is de komende maanden buitengewoon belangrijk. Als we de principes netjes willen houden, moet daar ook een controle op komen, en de VRM moet dat doen. Ik begrijp dat de VRM daar nu voorzichtig aan begint, gelet op het feit dat hij nog veel ander werk had door het radiodossier, maar toch.

Ten slotte sluit ik mij wel aan bij wat mevrouw Brouwers zei over de technieken. Ik ben ook geen ingenieur, maar mij wordt toch gezegd dat het een aantal slimme oplossingen zijn om toch op de band wat meer ruimte te maken zonder dat er gestoord wordt, mits gerichte zendmasten en dergelijke. Ik laat het passeren, maar mijn vraag is hier ook om eventueel een externe toetsing of bevraging te doen van die mogelijkheden. Als die mogelijkheden er technisch zouden zijn, zou het ook jammer zijn dat we daar in Vlaanderen geen gebruik van maken.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Minister, het is inderdaad absoluut uw merite geweest om dit radiodossier aan te pakken. U wist dat het niet gemakkelijk zou zijn. Dus zwaai ik u lof toe omdat u dat hebt aangepakt. Maar het klopt ook dat u eigenlijk nog eerder had kunnen beginnen. De vergunningen liepen af in september 2016, er is een jaar tijd bijgekocht. Dus ik denk ook dat deze moeilijke oefening eerder en grondiger had kunnen beginnen.

Het is goed te vernemen dat de auditeur stelt dat de 90 procent definitief vergunde radio's hun vergunning blijven behouden. Was dat niet zo geweest, dan hadden we – ik blijf erbij – 'from scratch' moeten beginnen. Dan was het absoluut ook mogelijk geweest om voor degene die hun vergunning hadden, een voorlopige oplossing te bedenken, tot wanneer de oefening zou afgerond zijn. Dat hadden we dan sowieso moeten doen.

Ik heb nog een aantal vragen. Over de 10 procent van de dossiers waar betwistingen lopen: betekent dat dat zij vandaag wel illegaal de ether in zijn of dat ze onder voorbehoud hun erkenning behouden? Wat is de precieze implicatie daarvan? Dat is belangrijk, denk ik, want daar zit bijvoorbeeld ook S-Radio bij, het huidige NRJ, waartegen betwistingen lopen. Wat betekent de schrapping van het frequentieplan voor hen?

Zoals collega's Brouwers en Caron vind ik ook dat we moeten leren uit wat er fout is gelopen in de hele procedure, in de procedurebeoordeling van de dossiers op de eerste plaats. Die moet absoluut beter worden. Mevrouw Brouwers heeft gelijk: we moeten maximaal inzetten op DAB+, ik ben blij dat de Digitale Week eraan komt volgende week. De datum van de switch-off tegen 2022 zoals oorspronkelijk vooropgesteld halen we echter niet; er zijn vandaag nog geen 6 procent van de mensen die op DAB+ naar radio luisteren. Dus we gaan daar veel meer tijd voor moeten nemen, veel meer promotie maken. Maar het is goed dat u dat opneemt. Maar ook als er DAB-frequenties gaan erkend worden, gaat daar ook een procedure voor uitgewerkt moeten worden, zoals bij FM. Dus ik denk dat daar echt geleerd moet worden uit de fouten om die procedure beter te maken.

De realiteitstoets lijkt ons daar essentieel in. De toekomst zal uiteraard DAB+ zijn, maar we zijn er nog niet. We moeten eerst zorgen dat alle radio's in Vlaanderen voorlopig hun plaats op de FM kunnen vinden, en dat ons radiolandschap ten volle kan ontplooid worden, conform de doelstellingen van het Radiodecreet, waar wij achter staan.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik probeer gegroepeerd nog op de bijkomende vragen te antwoorden. Ik wil nog eens herhalen dat er nu zo snel mogelijk een herstelbesluit zal komen, waar we dus de bruikbare frequenties van de 26 restfrequenties – als ik ze zo mag noemen – ook mee in de openbare consultatie zullen brengen.

Ik denk dat het goed is dat we dat zo snel mogelijk doen, om op die manier de onzekerheid die zelfs na dit antwoord nog zou blijven bestaan, weg te nemen. Waarom zeg ik 'onzekerheid zelfs na dit antwoord'? Omdat we toch wel weten dat met ongeveer 90 procent van de individueel uitgereikte erkenningen en vergunningen niets aan de hand is. Mevrouw Brouwers heeft uitstekend toegelicht wat daar de juiste situatie is, zowel economisch, qua aantal investeringen die men gedaan heeft, maar ook juridisch: die zenders hebben dus het volste recht en zelfs een volledig recht om uit te zenden, daar is niets mee gebeurd. De Raad van State heeft ons ten laste gelegd dat we die restfrequenties niet mee in publieke consultatie gebracht hebben, en dat is zijn volste recht. We gaan dat nu zo snel mogelijk doen. Dat betekent dat dat goed, degelijk en snel voorbereid zal worden door de administratie. In die zin wens ik om opportuiniteitsredenen geen externe consultatie te overwegen, omdat dat allemaal tijd vraagt, en het is altijd het ene afwegen tegen het andere. Ik heb u heel helder – en, naar ik hoop, ook goed – het probleem geschetst. De administratie is dus perfect in staat om aan te geven welke van die 26 frequenties nu bruikbaar zijn, en waarom wel en waarom niet. Zelfs bij twijfel zullen wij een aantal van die frequenties mee in de openbare consultatie brengen, zelfs al zouden die misschien zeer beperkt zijn. De administratie wordt ook wel geacht het algemeen belang te vertegenwoordigen, daarvoor is het ook de administratie van de minister, en de minister wordt ook geacht het algemeen belang te vertegenwoordigen. Dat betekent dat men, zolang men niet voor de Raad van State gedaagd wordt, ook geen partij is, maar geacht wordt het algemeen belang te vertegenwoordigen. Ik maak daar de afweging om snel weer een bepaalde zekerheid in het landschap te kunnen brengen voor degenen die mogelijk onzeker zijn. We gaan dat op die manier doen.

Wat de relatie met de andere hangende gedingen betreft: dat zijn allemaal individuele geschillen. Er is dus geen enkele relatie tussen de oplossing die we nu de komende dagen, weken, maanden zullen ondernemen en de rest van de individuele geschillen voor de Raad van State. Concreet kan het zijn dat er nog een aantal zaken individueel bekeken moeten worden, en daar zullen we dan individuele antwoorden op geven. Maar dat is een heel normale juridische aanpak. Als we nu zouden wachten om het herstelbesluit aan te pakken tot op het moment dat het laatste geschil voor de Raad van State is uitgeklaard, vrees ik dat we er nog wel een hele periode zouden kunnen zitten. Dat heeft gewoon te maken met de grondigheid of de snelheid waarmee de Raad van State te werk gaat. We zouden dan nog te lang in een onzekere situatie zitten. De onzekerheid die nu gecreëerd is door het nieuwe arrest, gaan we op korte termijn wegwerken met het herstelbesluit. De andere geschillen zijn individuele geschillen, waar wij ons zullen aanpassen aan de arresten van de Raad van State wanneer dat nodig is, zoals het een goede overheid betaamt. Maar niet al die geschillen zullen tot de resultaten leiden die verwacht worden door degene die het beroep tot vernietiging aantekent. Een aantal misschien wel, en dan zullen wij op dat ogenblik ook de nodige maatregelen nemen. Ik meen dat ik toch wel duidelijk geweest ben

over welke lijn we gaan volgen. Ik heb ook menen te bespeuren dat vele, om niet te zeggen alle parlementsleden, met de uitleg die ik heb gegeven, zeggen dat we de basis waarvan we vertrokken zijn, nu moeten voortzetten. Dat is ook wat ik van plan ben te doen, in het belang van de rechtszekerheid en in het belang van het overgrote deel van de radio's die vandaag wel rechtsgeldig uitzenden.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Ik zal heel kort zijn, want het heeft geen enkele zin dat we hier vandaag nog verder over discussiëren. Minister, ik denk dat het nuttig is dat wij wachten op uw initiatief over het herstelbesluit, en we hopen dat dit inderdaad waterdicht is. U hebt volkomen gelijk als u zegt dat we de andere individuele geschillen die hangende zijn, toch het best niet op één hoopje gooien met dat waar we het hier vandaag over hebben.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, ik dank u voor de duidelijke bijkomende antwoorden. Net als collega Vandaele hoop ik dat er een waterdicht herstelbesluit komt. Daarvoor is het toch een beetje uitkijken naar het advies dat het andere deel van de Raad van State op het ontwerp zal geven. Het is te hopen dat de Raad van State er nu zelf eens heel grondig naar zal kijken zodat het herstelbesluit dat nadien wordt genomen, inderdaad waterdicht is. Anders blijven we met zulke procedures geconfronteerd worden.

Ik kijk dus uit naar het advies van de Raad van State op uw herstelbesluit, vooral rond eventuele andere frequenties die er nog zouden zijn buiten die 26. We moeten er toch zekerheid over hebben.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Ik wil nog vier dingen zeggen. Zoals collega Brouwers wil ik ook de hoop uitdrukken dat het herstelbesluit waterdicht is. Als dit opnieuw gaat leiden tot nieuwe klachten, dan blijven we in het moeras zitten en dat is voor niemand in het radiolandschap goed.

Ik wil nog even mijn vraag herhalen met betrekking tot de 10 procent radio's waar geschillen tegen lopen. Moeten zij uit de ether of niet? Dat was eigenlijk mijn vraag.

Ik had ook gevraagd of u bereid was om een rondetafel te organiseren om in de sector waar nu heel wat onrust is, de rust te herstellen. U ontvangt mails met de sector in kopie, net zoals wij. Het is belangrijk om de rust te herstellen door met iedereen, alle actoren, rond de tafel te gaan zitten en duidelijkheid te verschaffen.

Ik vind het jammer dat u zegt dat de oproep van collega Brouwers en collega Caron voor een bijkomend technisch onderzoek naar welke mogelijke andere frequenties er nog zijn om eventueel meer ruimte op de FM-band te hebben, tijdverlies zal zijn. Ik vind het jammer dat u niet bereid bent om dit te doen want ik denk dat het zeker een oefening is die de moeite waard is.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de toegankelijkheid, het aanbod en het gebruiksgemak van VRT NU – 174 (2018-2019)

Voorzitter: de heer Joris Poschet

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Voorzitter, minister, collega's, we hebben het al enkele keren gehad over VRT NU, het onlineaanbod van onze openbare omroep. Aanleiding was toen dat een aantal zaken voor Vlamingen in het buitenland werden afgekoppeld en niet konden worden bekeken vanwege rechten en andere zaken.

Ondertussen zijn we een negental maanden verder. De VRT zou een en ander onder de loep nemen. Tenzij ik me vergis, zijn er nu geen programma's meer te vinden op VRT NU die het label 'enkel te bekijken in België' dragen. Wel zijn er heel wat programma's die enkel te bekijken zijn voor landgenoten die zich binnen de Europese Unie bevinden. Hierbij gaat het vooral om buitenlandse content, aangekochte series en documentaires, maar ook om informatieve eigen programma's, zoals Extra Time. Zowat alle sportverslaggeving valt, als ik het goed zie, onder de beperking tot de EU-landen. Dat zal wel met de fijne contracten met de UEFA te maken hebben. Zo konden meegereisde Genk-supporters in het Noorse Sarpsborg niet meteen de cruciale fases uit het Europa League-duel herbekijken. Idem voor Anderlechtsupporters die naar Fenerbahçe afreisden.

En het wordt er niet beter op. Eind maart komt de Europese buitengrens door de brexit pal aan onze achterdeur te liggen. Een Vlaming op reis in Midsomer zal dus niet kunnen kijken naar Midsomer Murders, gesteld dat Midsomer daadwerkelijk een Engels graafschap zou zijn.

Aanvullend op mijn vraag in de commissie van 25 januari sloot collega Vandaele aan met de gedachte dat VRT NU een absolute meerwaarde zou zijn voor studenten Nederlands overal ter wereld, wat ik steun. Deze denkpiste zou u meenemen naar de VRT en nu ben ik wel benieuwd of er hierin stappen zijn gezet.

Tijdens mijn persoonlijke doorlichting van VRT NU kwam ik trouwens ook nog 'exclusief onlineaanbod' tegen: korte sketches over het reizen met de trein onder de noemer 'prettig gespoord', iets wat wellicht past binnen de opbouw van een populairder aanbod. Bij haar beslissing om niet langer via DVB-T uit te zenden, kondigde de VRT immers aan om de vrijgekomen middelen in te zetten voor 'het opbouwen en verbeteren van steeds populairder aanbod zoals VRT NU'.

Wat het verbeteren van VRT NU betreft, blijf ik, wat het technische betreft, nog wat op mijn honger zitten. Ik denk dat veel collega's in hetzelfde geval zijn.

Ik word elke dag met een stroom van berichten en klachten van kijkers geconfronteerd, elke dag minstens vijf. Het zijn geen standaardbrieven die overgeschreven zijn van elkaar, maar losstaande klachten over de techniciteit van VRT NU. Het wordt volgens mij verscherpt net omdat de VRT VRT NU propageert als het alternatief voor de DVB-T-kijkers. Er wordt verwezen naar de HbbTV-norm, naar het bekendmaken van het webadres en naar het vrijgeven van broncodes zodat ook app-ontwikkelaars dat signaal zouden kunnen doorgeven enzovoort. Er zijn een aantal technieken die door buitenlandse omroepen, zoals bijvoorbeeld de Nederlandse, Duitse of Deense openbare omroepen worden gebruikt en die de VRT blijkbaar niet gebruikt. Het belangrijkste systeem zou het webadres zijn. Je voert dit in en dan kan je zeer makkelijk naar VRT NU kijken via uw groot televisietoestel. Dat gebruiksgemak is de essentiële kwestie als we discussiëren over de

vervanger van DVB-T. Er zijn omwegen: Chromecast, Apple-tv, Google. Maar het is altijd complex en zeker niet voor Jan Modaal toegankelijk.

Minister, hoe evolueerde de mogelijkheid om VRT NU te kijken in het buitenland, zowel binnen als buiten de EU? Zit er hier nog marge voor uitbreiding in, of zullen de mogelijkheden net dalen als gevolg van de brexit?

Hoe reageerde de VRT op het voorstel van collega Vandaele in verband met studenten Nederlands in het buitenland? Werden hier al concrete stappen gezet?

Wat moeten we ons voorstellen bij het exclusieve onlineaanbod van VRT NU? Wordt dit uitgebreid? Wat zijn de intenties? Wie is de doelgroep?

Hoe zit het met de technische verbetering van VRT NU als alternatief voor DVB-T? Worden er hier nog verdere stappen gezet inzake compatibiliteit en verhoogd gebruiksgemak?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Vooraleer in te gaan op de concrete vraag wil ik erop wijzen dat de VRT rekening moet houden met een bepaalde context om haar aanbod zo goed mogelijk te verspreiden. Ik geef drie elementen. Er is het juridische kader bij het verspreiden van audiovisuele content. Dat heeft onder andere specifiek betrekking op de rechten die de partners ter beschikking stellen bij aangekochte programma's. Er is ook het budget in relatie tot de doelstellingen van de beheersovereenkomst. En er is ook de intentie die de openbare omroep heeft om zoveel mogelijk Vlamingen zo goed mogelijk te bedienen.

Die context leidt tot enkele richtlijnen voor VRT NU. Wie Belg is, kan overal ter wereld naar de eigen content kijken van de VRT. 'Belg' wil hier zeggen wie een Belgisch domicilie heeft, en voor een Belg die in het buitenland wil kijken binnenkort ook een Belgisch telefoonnummer opgeeft. Wie Belg is en zich in de Europese Unie bevindt, kan naar alle content kijken van de VRT. Dat is een gevolg van de Europese regelgeving rond portabiliteit van rechten.

Dat betekent onder andere dat aangekochte programma's waar een 'geoblock', een beperking op basis van geografische positie, op zit, niet bekeken kunnen worden buiten de Europese Unie. Het vrijwaren van die rechten brengt kosten mee die niet alleen moeilijk te verantwoorden zijn ten opzichte van de opbrengsten, maar evenzeer ten opzichte van het engagement dat de VRT neemt inzake BVN.

De gevolgen van de brexit voor VRT NU zijn nog af te wachten. Op dit moment is het nog niet duidelijk welke akkoorden gesloten zullen worden bij de uitstap van Groot-Brittannië. De mogelijkheid bestaat dat de aangekochte programma's op dat moment niet meer te zien zullen zijn in Groot-Brittannië. Maar dat is dus nog afwachten, dat weten we nu nog niet.

De VRT is in de eerste plaats de openbare omroep van en voor alle Vlamingen. Vanuit dat basiskenmerk, heeft de VRT in de eerste plaats de profielen zo helder mogelijk proberen af te lijnen.

Uitzonderingen kunnen al snel voor mogelijke problemen inzake rechten en moeilijkheden zorgen bij inlogprocedures: hoe kan de VRT bijvoorbeeld zeker weten dat iemand een student of leerkracht Nederlands is? Hoe kan de omroep dus voorkomen dat er misbruik wordt gemaakt?

De VRT opteert er dus in de eerste plaats voor om de bestaande gebruikers optimaal te bedienen.

De VRT vindt de vraag van de heer Vandaele, mooi verwoord door de heer Caron, echter wel interessant en relevant.

Daarom kunnen studenten en leerkrachten Nederlands uit het buitenland bij de VRT een aanvraag indienen om VRT NU te gebruiken. Als ze kunnen aantonen dat ze leerkracht of student Nederlands zijn, kan VRT NU hun toegang geven tot de eigen VRT-content. Die aanvragen behandelt de VRT nu op individuele basis. Blijkt dat de vragen talrijk zijn en de VRT ze niet meer manueel kan behandelen, dan zal ze nagaan of ze een traject met een automatisch registratiesysteem voor deze groep moet opzetten.

Wat moeten we ons voorstellen bij het exclusieve onlineaanbod van VRT NU?

Er is steeds meer audiovisuele content beschikbaar via steeds meer platformen, zowel lineair als niet-lineair, zowel gratis als betalend. Mediagebruikers kijken nu ook naar programma's via internationale spelers, zoals Netflix. Ze bepalen meer op individuele basis wat ze willen kijken en op welk platform ze dat doen.

VRT NU is een eigen platform waarmee de VRT een rechtstreekse relatie met de gebruiker heeft. VRT NU is niet alleen een gebruikersservice, maar ook in zekere mate belangrijk voor de onafhankelijkheid van de VRT ten opzichte van andere platformen. Het biedt bovendien toegang tot gebruikersdata en vormt in een niet-lineaire wereld de unieke eigen omgeving van de openbare omroep.

De VRT wil via VRT NU nieuwe manieren zoeken om Vlamingen te informeren, te inspireren en te verbinden. Dat is immers de missie van de VRT. In de praktijk betekent dit dat de VRT-aanbodsmerken kunnen programmeren op VRT NU, maar dat deze programmatie steeds aangepast moet zijn aan de behoeften van het publiek en altijd het doel moet hebben om de missie van VRT ook in een niet-lineaire context kansen te geven.

Nieuwe kijkplatformen zoals VRT NU dagen het traditionele model uit. Steeds vaker wordt audiovisuele content via andere platformen dan het klassieke televisiekanaal aangeboden op een individuele, gepersonaliseerde manier. Daarbij worden die programma's niet in een lineaire flow aangeboden.

De VRT is er zich van bewust dat de kijkers zo alleen naar hun voorkeurprogramma's kijken, men kan dat 'cherry picking' noemen, en mogelijk daardoor niet meer in aanraking komen met programma's die informatief of minder evident zijn. Dat kan leiden tot een 'filter bubble' en dat kan een gedeelde cultuur, nieuwsconsumptie en gezamenlijke visie op de realiteit in Vlaanderen moeilijker maken. Zoals we weten, is dat een algemeen probleem online of bij sociale media.

De uitdaging voor de VRT is dus om ook mensen die alleen niet-lineair kijken, te blijven informeren, inspireren en verbinden. De aanbodsmerken moeten daarom in een niet-lineaire context nieuwe manieren vinden om treintjes, of een aantrekkelijke mix van programma's, te bouwen. De VRT schat immers in dat haar missie niet kan worden waargemaakt als enkel en alleen een optelsom van programma's. Het is altijd in de totale mix via de aanbodsmerken dat de VRT alle inwoners van Vlaanderen informeert, inspireert en verbindt.

VRT NU breidt haar niet-lineair aanbod voortdurend uit, maar houdt op een doordachte manier rekening met haar missie.

Ik geef enkele voorbeelden van die koppelingen en treintjes. Voor 20 jaar Ketnet werden een reeks nostalgische Ketnet-programma's, zoals W817 en Spring, online gezet. Die werden bijna 1,4 miljoen keer bekeken. Studio Brussel maakte de succesvolle reeks Girls Talk, waarin hartsvriendinnen over vrouwenzaken praten naar aanleiding van de Internationale Vrouwendag. Klara biedt verschillende

reeksen zoals Van A tot Z, met diepte-interviews met interessante mensen. VRT NWS en Studio Brussel hadden naar aanleiding van de verkiezingen de 18 in 18-reeks, waarin jongeren hun mening geven. Secrets op Eén gaf Thuis een extra onlinedimensie. In totaal werd deze reeks meer dan 1,5 miljoen keer bekeken.

VRT NU heeft zo kennis opgedaan. Via verdere analyses gaat de VRT nu na hoe het VRT NU-aanbod in 2019 nog meer op maat kan worden gemaakt.

Het technisch optimaliseren van een platform als VRT NU is een continu proces, zoals ik hier in de commissie eerder heb gezegd. Er worden circa tweewekelijks verbeteringen aangebracht en zaken toegevoegd. Een voorbeeld: de update van eind oktober heeft bijvoorbeeld verschillende chromecast-issues opgelost. Daardoor kunnen mensen via VRT NU en chromecast makkelijker op een groot scherm kijken.

De vraag naar smart-tv-apps en de connectiviteit met smart-tv's is bekend. Ik heb hierover enkele weken geleden al het standpunt van de VRT vermeld. De VRT ondersteunt dit op dit ogenblik via 'best effort'. De klantendienst van de VRT helpt daarbij klanten met vragen over hun smart-tv, bijvoorbeeld door contact met leveranciers op te nemen. Ze spannen zich dus wel degelijk in om oplossingen te vinden.

De VRT wijst erop dat men individuele gevallen niet mag veralgemenen. Er worden dagelijks 150.000 programma's bekeken en daar zijn nauwelijks klachten over. Stellen dat niets werkt, is begrijpelijk, maar te veralgemenend. Elk probleem dat wordt aangegeven, en het is belangrijk dat mensen zich meteen tot de VRT richten, wordt zo snel mogelijk verholpen en de VRT werkt eraan om het kijkcomfort te verbeteren.

De VRT bekijkt of ze hier verder op kan ingaan. Het gaat hier over strategische beslissingen die ze maakt in functie van de samenwerking met de verschillende partners. Zoals u weet, komen deze toe aan de bestuursorganen van de VRT zelf.

Uw bijkomende vragen zal ik schriftelijk beantwoorden.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Geen probleem. Ik stel voor dat de commissiesecretaris deze vragen ook aan de commissie bezorgt. Ze gaan over DVB-T, VRT NU en een aantal toepassingsmodaliteiten.

Dat lijkt me een fijne oplossing voor die leerkrachten en studenten Nederlands, als dat op die manier een dynamiek kan teweegbrengen. Ik denk ook aan de voorzitter van de Interparlementaire Commissie (IPC) die hierin ook een rol zou kunnen spelen met de Taalunie, bijvoorbeeld om de vragen samen te brengen.

Ten tweede: de vraag rond het exclusieve aanbod op VRT NU is geen negatieve vraag, integendeel. Ik ben blij dat het bestaat en dat er een aantal oudere, nieuwere, uitzonderlijke en buitengewone toevoegingen zijn. Dat is de sterkte van een niet-lineair medium en dat is fantastisch. Ik juich dat ook toe en ik ben blij om te horen dat er continu wordt verder gewerkt aan de verbinding tussen VRT NU en de televisie, want VRT NU is vooral een digitaal, computer- of laptop-gestuurd model. Minister, ik herhaal één element nog eens. Als die zaken geoptimaliseerd zijn, dan is er niet alleen voor heel veel DVB-T-kijkers vandaag een goede oplossing, maar ook bijvoorbeeld voor oudere mensen die geen laptop gebruiken en toch aanvullende content willen zien.

Toch wil ik nog even kwijt dat er voor een aantal categorieën in de samenleving, bijvoorbeeld binnenschippers, vrachtwagenchauffeurs en campingbewoners, de huidige DVB-T-kijkers, geen alternatief is. Er is nog altijd geen 4G- of 5G-

abonnement dat toelaat om, bijvoorbeeld op uw binnenschip, vier uur lang naar televisie te kijken. Dat kan niet. Hetzelfde geldt voor andere mensen 'on the road'. Ik vind het eigenlijk jammer dat de VRT hierin afbouwt. Er is naar het schijnt een banner die dat aankondigt, vandaar ook de nieuwe opstoot van mails in mijn mailbox. Ik blijf het betreuren dat er voor die doelgroep geen alternatief is. Ik vind de besparing ter zake absoluut niet verantwoord, maar dat is een persoonlijke en politieke opmerking. Je gaat 1 miljoen euro besparen door DVB-T af te koppelen, maar je gaat volgens mij tussen de 50.000 of 100.000 kijkers verliezen of op kosten jagen. En dat betreurt ik.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Ik wil de VRT toch een pluim geven omdat zij mijn suggestie gevolgd hebben, om studenten en leerkrachten Nederlands in het buitenland toegang te geven tot VRT NU. Ik ben daar bijzonder blij om. Minister, zoals u uitgelegd hebt is dat via een aanvraag op individuele basis die de VRT dan beoordeelt, maar dat is, wat mij betreft, een zeer werkbaar systeem. Misschien moet daar wel meer ruchtbaarheid aan gegeven worden via de Nederlandse Taalunie of de Internationale Vereniging voor Neerlandistiek (IVN), zodat mensen weten dat die mogelijkheid bestaat. Dat brengt dan misschien wat meer werk met zich mee, maar tot daaraan toe.

Collega Caron, als de VRT het niet zelf gedaan had – maar ik ben blij dat ze het doet, want het lijkt me de beste manier – dan zou ik inderdaad gevraagd hebben of de Taalunie hierin een of andere rol had kunnen spelen als postbus, om studenten en docenten die in het buitenland Nederlands geven, op te vangen en door te sturen. De VRT doet het echter zelf en dat is des te beter.

Er is misschien toch een rol weggelegd voor de Taalunie. Als de Vlaamse openbare omroep die faciliteiten aanbiedt aan buitenlandse docenten en studenten, dan zou het natuurlijk mooi zijn als ook Nederland iets gelijkaardigs zou doen. Natuurlijk is de organisatie van het omroepbestel daar anders dan hier, maar ik kan mij voorstellen dat er zeker via de Nederlandse openbare omroep ook mogelijkheden zijn om docenten en studenten Nederlands in het buitenland niet alleen naar VRT NU te laten kijken, maar ook naar de Nederlandse tegenhanger. Misschien moeten wij dat echter in de IPC van de Taalunie of u met uw Nederlandse collega aankaarten

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister, het is goed om te vernemen dat de VRT het platform VRT NU elke twee weken bijwerkt. De realiteit vandaag is namelijk nog altijd dat de functionaliteit noch het gebruiksgemak van VRT NU dezelfde is als via de televisie. Dat is natuurlijk de essentie en verklaart waarom het tot op de dag van vandaag nog geen volwaardig alternatief is. Dat is één zaak.

Wat ons het meeste tegen de borst stuit, is dat de VRT nog altijd verplicht een gebruikersprofiel aan te maken om alle functionaliteiten te kunnen gebruiken, ook vanuit het buitenland. Ik denk dat de VRT daar kan leren van BBC en kan kijken hoe die laatste daarmee omgaat. Blijkbaar kan je bij de BBC gewoon een mail sturen om aan te geven dat je wel degelijk kijk- en luistergeld betaalt en om aan te geven waar je woont, om zo gebruik te kunnen maken van alle functionaliteiten.

Wat ik vooral ook merkwaardig vind, is dat de VRT, op de pagina die zij heeft ontwikkeld met veelgestelde vragen over DVB-T, aangeeft dat internet zodanig ingeburgerd is dat het als basisbehoefte beschouwd kan worden. Dat klopt, maar vooralsnog is internet geen publieke dienst en, zoals collega Caron ook aangeeft, volstaat een goedkoop internetabonnement niet om op een volwaardige manier

lang naar tv te kunnen kijken. Je zou daarvoor al een duur internetabonnement moeten aankopen. Ik deel de mening: onze fractie vindt al lang dat we dringend stappen moeten zetten, om het internet als publieke dienst te erkennen, zoals de Vlaamse ombudsman in het jaarverslag van 2017 ook aangaf.

Momenteel hebben er zich al 1,3 miljoen mensen geregistreerd volgens de VRT. Dat is veel, maar dat zijn zeker nog niet alle Vlamingen. De vraag is hoeveel Vlamingen er ook effectief regelmatig naar welke programma's op VRT NU kijken. Het lijkt mij goed dat de VRT regelmatig cijfers vrijgeeft over wie waarnaar kijkt, om zo te weten te komen wat het huidige bereik is van VRT NU.

Ten slotte deel ik ook de overtuiging van mijnheer Caron. 1 miljoen euro is veel geld, maar het gaat vandaag wel ten koste van veel mensen voor wie er vandaag nog geen volwaardig alternatief is voor DVB-T.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Zeker de vraag naar de technische verbetering van VRT NU als alternatief voor DVB-T kunnen wij alleen maar onderschrijven. Dat is een terechte vraag. Wij krijgen daar ook nog altijd heel veel mails over. Wat blijkt? Die app van VRT NU werkt goed, maar als je die wilt overzetten op je tv-scherm, blijkt dat toch allemaal niet zo gemakkelijk te zijn. We hebben een aantal proefpersonen dat eens laten uitproberen. Het lukte hen niet. Dat waren nochtans drie mensen die op zich verstandig genoeg waren om dat te kunnen. We hebben nu echter vernomen, minister, dat er een soort helpdesk is. We zullen hen daar eens naar doorschakelen en zien of het dan wel lukt. We blijven dit zeker opvolgen, want het is gewoon nog niet gemakkelijk genoeg. Op dat vlak zou men nog verdere stappen moeten kunnen zetten.

Ik heb ook nog een vraag. Wij lezen in de mails die we ontvangen nu en dan dat mensen een klacht indienen bij de VRM over de hele zaak. Die klachten blijven daar blijkbaar liggen. Daar komt geen antwoord op. Ze worden ook niet onontvankelijk verklaard. Op een bepaald moment moet daar toch iets mee gebeuren? Ik weet niet of u daar meer over kunt zeggen. Wij vinden het toch bizar dat die zo lang blijven liggen bij de VRM.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: De meeste vragen gingen nog over DVB-T. Ik wil nogmaals herhalen dat, inderdaad, de VRT onlangs begonnen is met doorgedreven communicatie en informatie, zowel via haar site als via die banner, waarover net al werd gesproken, over de afkoppeling. Er was ook een gerichte mailing naar doelgroepen als de campingsector, de federatie van de vrachtwagenbestuurders en transportbedrijven. Men probeert daarin ook de nodige informatie te geven over alternatieven en over de mogelijkheid om de klantendienst aan te schrijven. Men maakt daarvoor ook de nodige promotie, of de thema's komen in elk geval aan bod in een aantal programma's, zoals De Inspecteur op Radio 2. Men probeert dus de informatie en ook de opvolging van de klachten zo goed mogelijk te verzorgen.

Ik wil aangeven dat het bedrag waarvoor de VRT autonoom bevoegd is om dat te verschuiven, geen besparing als dusdanig is. Met andere woorden: ja, het is een besparing op de afkoppeling van DVB-T, maar dat geld is niet weg. De VRT zal de middelen die daardoor vrijkomen, aanwenden voor andere doeleinden waarvoor ze die volgens de beheersovereenkomst mag aanwenden, bijvoorbeeld voor bijkomende programmatie of nieuwe technologieën. Dat is perfect mogelijk. Ik besef dus ten zeerste dat het een besparing is ten aanzien van de service voor bepaalde doelgroepen, maar het is geen besparing waarbij miljoenen euro's – het is zelfs wat meer, als ik me niet vergis – verdwenen zouden zijn voor de publieke opdracht van de VRT, integendeel.

Er is daarnaast, voor de mensen die DVB-T verder willen blijven gebruiken, ook nog altijd een mogelijkheid in de samenwerking die de VRT heeft en zoekt met TV VLAANDEREN. Er is daarnaast ook de algemene discussie, die hier al aangehaald werd en die ik ook kan volgen. Het was trouwens een van de aanbevelingen van het Burgerkabinet Media van een klein jaar geleden om absoluut de volgende stappen te kunnen zetten naar internet als publieke dienst. Ik ben daarover in contact met de Federale Regering. Ik weet niet of dit onmiddellijk tot resultaten zal leiden, maar in elk geval zijn dit stappen die we in die richting moeten zetten.

Ik zal me bevragen over de zaak en de opvolging door de VRM. Uiteraard heeft de VRM de volgestrekte onafhankelijkheid om de zaken te behandelen zoals hij dat nodig acht volgens zijn opdracht. Ik heb daar dus, zoals u weet, geen rechtstreekse zeggenschap over, maar ik kan me bevragen over de algemene toestand van de opvolging van de klachten van deze aard en ik wil u daarover informeren.

Tot slot wil ik zeker ook – dat is dan een ander onderwerp – met de Nederlandse collega's en met de Taalunie contacten leggen om te bekijken of er ten aanzien van studenten en leerkrachten Nederlands in het buitenland geen gecoördineerde aanpak kan zijn vanuit de openbare omroepen, met als doelstelling natuurlijk dienstverlening aan mensen die het Nederlands een warm hart toedragen in het buitenland. Dat zal ik dus ook mee opvolgen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Dank u wel voor het antwoord en de aanvulling erop, minister. Ik pleit ervoor dat de VRT verder werkt aan die ontwikkeling van VRT NU. Men is er zich daarvan bewust dat het zo is.

Het is niet aan uw adres, ik weet het, het is een autonome bevoegdheid van de raad van bestuur van de VRT, om die middelen te verschuiven van DVB-T naar elders of om de toevoer naar DVB-T dicht te draaien. Wel, laat dit dan een boodschap zijn aan de raad van bestuur van de VRT: ik betreur dat nog altijd ten zeerste.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de toekomst van de ondersteuning voor de amateurkunstensector via het spoor 'Talentontwikkeling'

– 152 (2018-2019)

Voorzitter: de heer Joris Poschet

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Zoals we allemaal weten, zijn de provincies sinds januari 2018 niet langer bevoegd voor persoonsgebonden bevoegdheden en dus ook niet voor amateurkunsten. Voor dit jaar en het volgend jaar is er een warme overdracht gepland door middel van de continuering van de structurele middelen en een transitiereglement voor projecten. Vanaf 2020 start een nieuw decreet Bovenlokale Cultuurwerking, waar men onder andere kan rekenen op steun voor projecten.

De afslanking van de provincies biedt kansen om alle amateurkunstenorganisaties in Vlaanderen één coherent ondersteuningskader te bieden. Dat was vroeger bij elke provincie wel een beetje anders geregeld. Dat proberen we nu duidelijker te maken. Hiervoor wilt u kijken naar het spoor 'Talentontwikkeling'.

Momenteel lopen er onderhandelingen met de negen amateurkunstenorganisaties betreffende de extra opdrachten en ondersteuning rond talentontwikkeling.

Zo wilt u de kwaliteit van de amateurkunsten verhogen en hedendaagse culturele tendensen meer ingang doen vinden bij kunstenaars. Alle amateurkunstenorganisaties hebben ondertussen bij u een plan ingediend voor hoe men dit gaat aanpakken. Wij vernemen dat de onderhandelingen daarrond blijkbaar niet altijd even vlot lopen, eerder een beetje stroef. De organisaties zouden wel graag snel vooruitgang boeken in dit dossier.

Daarom heb ik de volgende vragen, minister: hebt u reeds tijd gehad om de verschillende plannen van de kunstorganisaties te bekijken, en zo ja, welke opmerkingen of suggesties hebt u daarbij? In hoeverre kunt u garanderen dat voor deze plannen voldoende budget zal worden beschikbaar gesteld? En welke deadline plant u voor de goedkeuring van de plannen voor het spoor 'Talentontwikkeling' van de verscheidene amateurkunstenorganisaties?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Bij wijze van inleiding: al van bij de eerste transitie-gesprekken was het duidelijk dat ik de provinciale taakstellingen rond de amateurkunsten wilde outsourcen. Wat bedoel ik daarmee? Het leek mij opportuun om de eerder traditionele maar ook zeer diverse ondersteuning voor talentontwikkeling – tornooien, wedstrijden, festivals – door de respectievelijke provinciebesturen, te laten overnemen door die landelijke partners die hun respectievelijke disciplines zeer goed en van nabij kennen, namelijk de negen landelijke koepels voor amateurkunsten, waarover het in deze vraag gaat.

Daarom heb ik ook deze provinciale beleids- en ondersteuningslijn niet mee opgenomen in het decreet Bovenlokale Cultuurwerking. Mijn kabinet, geruggesteund door de administratie, benaderde de diverse koepelorganisaties om te peilen of zij deze taakstelling wilden opnemen en om hun visie kenbaar te maken over hoe het voormalige provinciale amateurkunstenbeleid voor hun sector in de komende jaren kan worden vormgegeven en geoptimaliseerd. Alle organisaties werden daarbij vanuit eenzelfde finaliteit ontvangen, omdat ik er van overtuigd ben dat voor sommige amateurkunstensectoren – bijvoorbeeld dans en schrijven – een significante inhaalbeweging nodig en wenselijk kan zijn.

Zoals u weet werden Poppunt en Kunst/Werk reeds eerder in de transitie benaderd met een specifieke opdracht – respectievelijk de organisatie van het pop-rockconcours en het project 'Buren bij Kunstenaars' – en de toekenning van een extra dotatie van 250.000 euro elk hiervoor.

Ook voor deze sector heb ik vanaf het begin een warme overdracht voor ogen gehad, evenzeer om vanaf 2020 voluit te kunnen schakelen van een gediversifieerd provinciaal beleid, met vijf provinciale regelingen, naar één beleid geschoeid op Vlaamse leest. In de overgangsjaren 2018-2019 blijven de amateurkunstenorganisaties uiteraard via de fameuze nominatimlijst hun middelen onveranderd behouden. We zitten dus in die zin wel degelijk nog helemaal op schema. Vanaf 2020 worden deze middelen integraal overgeheveld naar de financiering voor talentontwikkeling van de amateurkunstensector via de landelijke koepels.

U vroeg of we al zicht hebben op de plannen van de verschillende koepelorganisaties. Het departement – de administratie dus – heeft ondertussen alle plannen bekeken en ik verwacht voor het einde van deze maand een uitgewerkt voorstel. Op basis van de eerste analyses blijkt bijvoorbeeld dat wedstrijden en tornooien worden geheroriënteerd tot een ruimere waaier aan ondersteuning. Het blijkt ook dat er een grotere gemeenschappelijkheid is in de benadering van de

opdracht, namelijk de doorstroming en waardering van talent, coachen en kansen geven, kunsteducatie als fundament, zuurstof voor kleinere gemeenten, blinde vlekken wegwerken, en inspirerend en vernieuwend werken.

Elke koepel heeft deze visieoefening aangegrepen om deze gemeenschappelijkheid te vertalen naar de eigenheid van de discipline waarvoor men staat. Voor de harmonieën bijvoorbeeld blijft de competitiehefboom, die wedstrijd- en toernooi-formule, een zeer belangrijk instrument. En dat moet dan ook gehonoreerd kunnen worden. Voor andere koepels is coaching en feedback dan weer prioritair.

De opdracht voor het departement bij de behandeling van de visienota's en de concrete acties die de landelijke koepels voorstelden, is een analyse van wat er in de reguliere werking is opgenomen en dus reeds gesubsidieerd wordt, en wat dan specifiek boven op de huidige taakstelling van deze organisaties – als extra voormalige provinciale taakstelling – kan worden omschreven.

Hoe zit het met het budget? In hoeverre is er budget, en is dat voldoende? Het beschikbare ex-provinciale budget voor amateurkunsten dat vanaf 2020 wordt vrijgemaakt, is al van bij het begin van het transitieplan duidelijk, namelijk 1 miljoen euro. Dat deze middelen zouden worden ingezet op de doorstart en de optimalisering van de amateurwerking vanuit Vlaanderen in het teken van een continue inzet op talentontwikkeling en kwaliteitsverbeterende maatregelen, was ook van bij het begin van de overheveling van de provinciale middelen duidelijk.

In concreto betekent dit dat vanaf het werkjaar 2020 voor de landelijke koepels een bijkomende som van 1 miljoen euro ter beschikking wordt gesteld voor een startende implementatie van de diverse lijnen en projecten. De verdeelsleutel – en ik begrijp dat het daar natuurlijk in grote mate over gaat – zal op een later moment dit jaar vastgelegd en meegedeeld worden, nadat we dus tegen het einde van de maand de plannen verder hebben bekeken, om tot die beslissing te kunnen komen.

U vroeg ook naar de deadline. Er werd kennisgenomen van de plannen, maar zoals eerder al gesteld, is er nog nood aan verdere analyse van de nota's en de concrete actieplannen. Maar zoals ik daarnet al aangaf, ga ik er wel van uit dat de verdeling van de middelen voor het einde van het jaar meegedeeld kan worden. Dat is nog altijd een jaar op voorhand, dus ik denk toch dat we hier met de nodige bekwaamheid vooruitgaan. Ik heb altijd voor ogen gehad dat de amateurkunstensector zich in 2019 zou kunnen voorbereiden op 2020, en dat zal ook kunnen gebeuren. Dan pas komen de provinciale middelen effectief vrij.

Ik heb mij afgevraagd waarom er inderdaad signalen komen dat er een bepaalde stroefheid of ongerustheid is. Ik denk dat ik nu beter weet waarover het gaat. Van in het begin hebben we gezegd dat die middelen er zijn, en van in het begin hebben we gezegd dat we willen dat die toernooien, die wedstrijdformules maximaal gecontinueerd worden. Dat is het uitgangspunt. Dan ontstaat er natuurlijk een heel debat, waarbij de continuering of de ondersteuning van talentontwikkeling voor sommige koepels ook mogelijk is via andere formules dan wedstrijdformules. En er ontstaat ook het klassieke debat – en dat moet ik u niet uitleggen, mijnheer Meremans – of die 1 miljoen euro dan wel volstaat. Je krijgt dus een dynamisch debat. Het gaat over het geld, 1 miljoen euro voor wedstrijdformules, en dan rijst de vraag: misschien kunnen we ook andere dingen doen, en volstaat dat miljoen dan wel? En het is natuurlijk goed om daar over na te denken; ik heb daar geen enkel probleem mee.

Er is nu een bepaalde onduidelijkheid ontstaan: met betrekking tot verwachtingen, aspiraties en misschien ook bepaalde mededelingen. Daar zullen we de komende weken uit geraken op basis van de plannen. Voor mij blijft het nog altijd belangrijk woord te houden. Wanneer voor bepaalde koepels die wedstrijdformules belangrijk

zijn, moeten we deze kunnen voortzetten. Daartoe heb ik mij geëngageerd en dat blijft voor mij prioritair. Niet dat ik wedstrijdformules belangrijker vind dan andere vormen van talentontwikkeling, maar het gaat over wat we hebben gezegd dat we gingen doen.

Daarnaast wil ik bekijken wat die talentontwikkeling verder nog kan zijn. Dan zullen we een zo rechtvaardig mogelijk oordeel vellen over de verdeling van de 1 miljoen euro over de verschillende koepels. Het is legitiem dat daarbij een aantal van die koepels zich misschien – ik ben nu voorzichtig – ten onrechte zouden kunnen opwerpen als fondsen, waarbij zij zelf subsidies gaan verdelen over het werkveld. Dat is een loketfunctie die ik met hen zou willen bespreken. Uiteraard worden zij versterkt. Zij mogen ook versterkt worden voor de opdracht die zij zullen uitvoeren, maar het moet duidelijk zijn wat er met dat geld ten aanzien van het werkveld kan gebeuren.

Het is gewoon een versmalde discussie die verbreed werd. Dat is op zich niet slecht. Maar daardoor heeft zij nu misschien tot een bepaalde ruis op de communicatie geleid, of op de interne communicatie tussen het departement, het kabinet en de sector. We gaan terug naar de essentie. De middelen zijn er. We gaan de wedstrijdformules waar dat gewenst en nodig is honoreren, en dan zullen we bekijken wat we kunnen doen voor die talentontwikkeling. Ik geloof nog altijd dat we op die manier de warme overdracht tijdig kunnen realiseren. We moeten daarnaast het debat voeren met de sector. Of er nog extra dingen moeten gebeuren, zullen we dan wel bekijken.

Dat is de schets van de discussie die de laatste maanden heeft plaatsgevonden.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Minister, dank u voor uw duidelijkheid en voor de geboden transparantie. Ik wil eerst en vooral duidelijk zeggen dat het budget blijft waar het is. Daar was ook geen discussie over. Dat hebben we altijd gezegd. De hervorming van de provincies is geen besparings- maar een hervormingsoefening. Het is heel belangrijk dat we hier nog eens duidelijk stellen dat die 1 miljoen euro wordt gevrijwaard waarvoor deze diende.

Als ik het goed voorheb, komt er eind deze maand een voorstel vanuit het departement. Dan zullen we een aantal verdeelsleutels hebben voor de maand december. Dat is kort keren. Dat voorstel zal dan wellicht door de Sint worden gebracht, met de persoon erbij, in welke hoedanigheid ook, met welke vegen ook: zwart, purper of paars, we zullen wel zien met wie hij daar voor de pinnen komt.

Wat betreft die wedstrijden besef ik ook wel dat die voor bepaalde categorieën zeer belangrijk zijn. Ik ken ze want ik ben er in mijn eigen dorp ook bij betrokken. Dat leeft heel sterk en blijft een zeer belangrijk instrument.

Ik begrijp dat men ook andere pistes ter ondersteuning van de talentontwikkeling kan bekijken. Dat lijkt mij logisch. Het is onze taak om daar als parlementslid de vinger aan de pols te houden en verduidelijkingen te vragen zodra wij vanuit de sector vernemen dat die er zijn. Iedereen heeft er het volste begrip voor dat er gevoeligheden naar boven komen als het gaat over de financiële kwesties. Wij hopen dat we in december kunnen landen met een duidelijke verdeelsleutel, in samenspraak met de sector, en dat we zo tot een warme overdracht kunnen komen.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, dit is een interessant debat. Het wordt stilaan tijd dat er duidelijkheid komt. Wij merken dat u en de administratie dit

vooral op sectorniveau behandelen. Maar de vragen die wij krijgen, komen van het lokale niveau, van amateurkunstenorganisaties die lokaal bezig zijn. Bijvoorbeeld een koor dat altijd een van de beste was en bijna zeker op een bepaalde rechtstreekse subsidie vanuit de provincie kon rekenen. Die weten nu allemaal niet zo goed waar ze zullen aan toe zijn. Wat zal er na het transitie-reglement gebeuren? Hoe zal de voorbereiding kunnen verlopen om in 2020 toch ook al iets te kunnen geven? Hoe zal de verdeling tussen al die lokale amateurkunstenorganisaties verder gebeuren? Gaan die wedstrijden vanaf begin volgend jaar georganiseerd worden?

Er is nog onduidelijkheid. We krijgen de indruk dat het nog allemaal 'last minute' moet worden beslist. We hopen echt dat er vooruitgang wordt geboekt en dat al die lokale organisaties zo snel mogelijk duidelijkheid kunnen krijgen, om het even door wie het moet gebeuren. U spreekt met de sectororganisaties, maar onze zorg gaat ook uit naar de lokale organisaties. Als die allemaal de nieuwe gemeentebesturen zullen beginnen aan te spreken...

Die hebben daar de middelen niet voor. Het ging over provinciale middelen. We zitten daar toch nog met iets in onze maag en hopen dat er snel duidelijkheid komt.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): We zijn het er allemaal over eens dat amateurkunstenverenigingen een enorme waarde hebben in Vlaanderen. Een op de drie Vlamingen beoefent amateurkunsten. Mijn fractie vindt het zeer belangrijk dat de amateurkunstenorganisaties op de juiste manier worden ondersteund. Meer nog: we moeten ze koesteren.

Dat de afslanking van de provincies zou leiden tot onrust in de culturele sector, zeker in de amateurkunstensector, wisten we op voorhand. We moeten er echt alles aan doen om de organisaties duidelijkheid te bieden, correct te begeleiden en te blijven ondersteunen.

De amateurorganisaties hebben in mei hun dossiers ingediend, maar we horen dat ze op hun honger blijven zitten omdat ze nog geen feedback gekregen hebben. Minister, u zegt dat ze voor het eind van het jaar die feedback zullen krijgen. Het is belangrijk dat dit gebeurt. Als vanaf 2020 alles op de rails moet staan, hebben ze dat jaar toch nodig om zich goed te kunnen voorbereiden.

U zei dat we altijd geweten hebben over welke middelen men beschikt, namelijk 1 miljoen euro. Hebt u ook zicht op de hoeveelheid middelen die werden aangevraagd via de verschillende indieners en hoe ze verdeeld zullen worden? Welke criteria schuift u daarbij naar voren? Dat zijn de vragen die nu leven binnen de sector, zeker, zoals mevrouw Brouwers aangeeft, bij de lokale organisaties, die vroeger rechtstreeks konden rekenen op middelen van de provincie en die wellicht allemaal bij het nieuwe lokale bestuur zullen gaan aankloppen als ze nog geen nieuws hebben voor het einde van het jaar.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Het regeerakkoord luidde: 'Vertrouwen, verbinden, vooruitgaan'. We vertrouwen erop dat die organisaties de nodige knowhow en kennis hebben om de nodige ondersteuning te organiseren. Ik geloof daar heel sterk in. Een stad of een gemeente mag initiatieven nemen en is vrij om verenigingen te steunen op een manier die ze opportuun acht.

Zoals mevrouw Brouwers zegt, hebben die organisaties wel een jaar nodig om te weten wat ze kunnen organiseren, maar ik geloof daar wel in. Het is aan de amateurkunstenorganisaties om de hand aan de ploeg te slaan en het nodige

werk te doen, maar op korte termijn hebben ze die duidelijkheid nodig. Als we die twee zaken kunnen combineren, hebben we alvast de verbondenheid en dan kan het wat mij betreft ook snel vooruitgaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de toepassing van de ICOM-richtlijnen (International Council of Museums) in het museumlandschap naar aanleiding van de nasleep van de Toporovski-affaire – 168 (2018-2019)

Voorzitter: de heer Joris Poschet

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, ik zal niet verder ingaan op de Toporovski-zaak zelf. De stad Gent heeft een audit besteld. De resultaten daarvan zijn voor de toekomst. Ook het gerecht doet zijn werk.

Het MSK is een toonaangevend Vlaams museum, dat nu helaas niet op een positieve manier media-aandacht heeft gekregen. Als Vlaamse overheid moeten we alles doen om dit te vermijden. Vlaanderen geeft subsidies aan vooraanstaande musea, we hebben op dit gebied een inhaalbeweging gemaakt. Als zich dan zoiets voordoet, staan we erbij en kijken we ernaar.

Uit uw antwoorden op vragen in deze commissie van begin dit jaar begrijpen we de volgende zaken. We moeten er echt op toezien dat alle ICOM-richtlijnen door de musea zeer consequent gevolgd worden. U zou in overleg met ICOM-Vlaanderen kijken of de richtlijnen voldoende zijn, dan wel of ze meer en beter ter beschikking gesteld moeten worden van de sector. U zou ook kijken of de richtlijnen misschien verduidelijkt of geconcretiseerd moeten worden. U zou hierbij het Museumoverleg betrekken. Het Museumoverleg zou ook een soort 'familieraad' houden met als centrale vraag hoe heel de erfgoedfamilie dit soort problemen zou kunnen vermijden. U verwees ook naar solidariteit in de sector door goede samenwerking of eventueel een second opinion rond twijfelachtige of moeilijke zaken. Ook FARO, als sectororganisatie, zou hier een rol kunnen spelen.

Welke stappen werden in deze reeds gezet? Welke rol neemt de administratie daarin op? Welke rol neemt FARO op?

Wat heeft het Museumoverleg geconcludeerd? Kunnen zij de informele kennisdeling en wederzijdse advisering verder stimuleren?

Zijn er bijsturingen nodig van de ICOM-richtlijnen? Moeten ze verder verduidelijkt worden? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de musea die nog beter in de praktijk kunnen omzetten?

Hebt u met federaal minister van Binnenlandse Zaken Jambon verder overleg gepleegd om de mogelijkheden te bekijken om afschrikwekkende signalen te geven in het kader van dubieuze kunstroof of kunsthandel zodat Vlaanderen geen soft-spot wordt voor malafide kunsthandel? Welke mogelijkheden zijn er? Welke afspraken kunnen worden gemaakt?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Met de persconferentie op 17 oktober waar u naar verwijst, kwam het verhaal van de Gentse bruiklenen uit de collectie-Toporovski inderdaad opnieuw uitvoerig in de pers.

Over de zaak an sich kan en wil ik geen verdere uitspraken doen. Zoals u zelf aangeeft, loopt het gerechtelijk onderzoek, en de stad Gent gaf aan een consultancybureau de opdracht om een audit uit te voeren. Het is zaak om nu de conclusies van de audit en de voortgang van het gerechtelijk onderzoek af te wachten.

In maart gaf ik in deze commissie inderdaad aan dat ik de volgende mogelijke actiepunten zag om een herhaling van problemen met bruiklenen in Vlaamse musea in het algemeen te vermijden. Ten eerste de musea aansporen om de ICOM-richtlijnen zorgvuldig en consequent te volgen. Ten tweede nagaan of de toepasselijke ICOM-richtlijnen meer en beter ter beschikking gesteld moeten worden van de sector. Ten derde nagaan of deze richtlijnen misschien verduidelijkt of geconcretiseerd moeten worden. Ten vierde – u verwees er al naar – met het Museumoverleg een brede concertatie houden met als centrale vraag hoe de erfgoedfamilie dit soort problemen in de toekomst kan vermijden. En ten vijfde nagaan of het mogelijk is om bij twijfel inzake bruiklenen een tweede advies mogelijk te maken.

Wat is nu de stand van zaken?

Als antwoord op uw eerste vraag welke stappen we al gezet hebben, wat de rol van de administratie is en wat de rol van FARO is. U weet dat de ICOM-richtlijnen in onderling overleg door de Internationale Raad voor Musea opgesteld worden. Het gaat dus in die zin om een vorm van zelfregulering, een 'soft law', door een sectororganisatie. Hiermee rekening houdend lijkt het mij dat de rol van de administratie in dezen noodzakelijkerwijze beperkt is of moet blijven. Eventueel kan uiteraard de administratie fungeren als een aanspreekpunt in geval een museum twijfels heeft over de mogelijke wettelijkheid van een bruikleen of inzake de procedures die gevolgd moeten worden om buitenlandse bruiklenen wettelijk te laten verlopen. Op dit moment vervult de administratie al een formele rol op dit vlak. Zoals u weet, is het mijn administratie die 'immunity from seizure'-verklaringen ten behoeve van de buitenlandse bruiklenen opmaakt. Daarenboven is de administratie als vergunningverlenende instantie voor de uitvoer van cultuurgooederen ook betrokken bij de regelgeving met betrekking tot de strijd tegen de illegale handel in cultuurgooederen. Dus de administratie wil vooral een ondersteunende, informatieve rol spelen.

FARO heeft een belangrijke rol op het vlak van de sensibilisering van musea. Ik zal met FARO dan ook bekijken of het aangewezen is om binnen hun opleidingsaanbod ook verdere vorming te voorzien inzake het bruiklenen en verwerven van collectiestukken door musea.

In januari 2018 heeft FARO bovendien al de workshop ICOM-Museumdefinitie georganiseerd. Deze workshop ging over de inhoud van de definitie en het gebruik ervan als beleidsinstrument. Een van de tijdens deze workshop geformuleerde aanbevelingen is om ook de ethische code, missie en visie van ICOM zelf te herbekijken. Deze aanbevelingen werden bezorgd aan ICOFOM, het internationale comité van ICOM. Het verslag van de workshop werd op de website van ICOFOM geplaatst en de bevindingen worden mee verwerkt in de internationale rapportering. In die zin zijn de ICOM-richtlijnen ook wel onderhevig aan de verdere evolutie, maar nog altijd binnen de sector zelf.

FARO plant ook verder tegen eind 2018 een brochure om de besturen van erfgoedorganisaties te sensibiliseren over het bestaan en gebruik van ethische codes in het algemeen.

Wat met het Museumoverleg an sich? Wat is daar gebeurd? De vraag hoe we als erfgoedorganisaties problemen met bruiklenen in de toekomst kunnen vermijden, wordt door het Museumoverleg verder besproken in de loop van deze maand. Het

Museumoverleg gaf mij aan dat deze vraag uiteraard de nodige aandacht verdient, maar ze willen ook waken om niet in de vorm van steekvlampolitiek te vervallen, en dus willen ze hierbij de nodige tijd, ruimte en diepte nemen. Het Museumoverleg wees mij er in dit verband op dat zijn leden, wat bruiklenen betreft, wel degelijk streven naar een maximale zorgvuldigheid zowel bij het aanvragen van de bruiklenen als tijdens de tentoonstellings- en transportperiodes. Ik wil dus met hen, maar ook met FARO, ICOM Vlaanderen, de Vlaamse Kunstcollectie (VKC) en de administratie, tegen het einde van dit jaar het advies dat verder verfijnd en verdiept zal worden, bespreken en evalueren. In die zin komt daar wel nog een vervolg op.

Of er bijstellingen nodig zijn van de ICOM-richtlijnen? Zoals ik al stelde, gaat het bij deze richtlijnen om een vorm van sectorale 'soft law'. Het is niet direct aan de overheid in eerste instantie om deze internationale sectorrichtlijnen te vertalen naar de musea. Dit zou eventueel een rol van ICOM-Vlaanderen kunnen zijn, vandaar de opvolging van het gesprek met de Museumraad als antwoord op de vorige vraag. Het lijkt mij persoonlijk eerder aangewezen om via vorming de richtlijnen verder te concretiseren, of beter nog, om via vorming de bestaande goede praktijken nog eens in herinnering te brengen aan de musea. Dit zou dan een rol kunnen zijn zowel voor FARO als voor ICOM-Vlaanderen.

Dan het overleg met de minister van Binnenlandse Zaken: ik heb zelf een hele tijd geleden daarover een overleg met de federale minister gehad. Ook andere collega's bevoegd voor de cultuur hebben er bij hem op aangedrongen om voldoende inspanningen te doen om de beperkte sectie Kunstroof bij de politie opnieuw in ere te herstellen, gezien de specifieke problematiek van de kunstdiefstal en gezien de links tussen kunstroof en financiering van terrorisme. Op dit moment, weet u, is er één gespecialiseerd speurder actief. Het is onduidelijk wat er zal gebeuren wanneer deze persoon met pensioen vertrekt. Dat ligt uiteraard in handen van de federale minister van Binnenlandse Zaken, dat zullen we verder met hem bespreken. Maar het is uiteraard eerst zijn verantwoordelijkheid.

Niet lang na mijn gesprekken met minister Jambon is er ook die inval geweest bij de kunstverzamelaar waarover u het had, mevrouw Coudyser. Ik hoop dat een en ander misschien met elkaar in verband zou kunnen staan, maar dat weet ik niet. In elk geval is het wel goed dat er een signaal gegeven is vanuit de politie en het gerecht dat men hier niet zomaar om het even wat kan gaan proberen. Nogmaals, ik spreek mij daarbij niet uit over de betrokken persoon en de echtheid van de werken. Maar het is als signaal niet slecht geweest om na die heisa door het politieel en gerechtelijk optreden te zeggen dat er ook bepaalde grenzen moeten worden gesteld. Ik hoop dat dat in de toekomst nog verder opgevolgd en zelfs versterkt kan worden vanuit politie en gerecht, maar zoals u weet is dat federaal.

– *Miranda Van Eetvelde treedt als voorzitter op.*

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): De ICOM-regels zijn inderdaad een vorm van zelfregulering. De sector gaat ermee aan de slag. Het klopt dat de administratie eerder de beperkte rol van ondersteuning en informatiedeling heeft.

De rol van FARO voor sensibilisering is absoluut noodzakelijk, maar ook zij doen wat moet: het opleidingsaanbod van begin januari, de brochure die er aan het eind van het jaar komt. Als ik het goed begrijp, worden er in verband met de ethische code een aantal zaken onderzocht en via ICOM-Vlaanderen doorgegeven aan ICOM-internationaal. Heb ik het goed begrepen dat er eind dit jaar hierover meer gegevens komen?

Wat de kunsthandel betreft, moet het gerecht verder zijn werk doen. Er is een signaal gekomen. We zullen er, samen met de federale collega's, de nodige aandacht aan blijven besteden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering (BVR) bij het Kunstendecreet, inzonderheid wat de eigen inkomsten van organisaties betreft
– 173 (2018-2019)**

Voorzitter: mevrouw Miranda Van Eetvelde

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Voorzitter, minister, collega's, het was me even ontsnapt, maar op 21 september – ik was zelf in andere sferen in die periode – keurde de Vlaamse Regering een voorstel van uitvoeringsbesluit goed dat een aantal bepalingen met betrekking tot het Kunstendecreet verfijnde, aanpaste en wijzigde. Ik wil het hier hebben over een facet, namelijk over de eigen opbrengsten van de organisaties. In artikel 28 is een bepaling veranderd: "Aanvullend op de voorwaarden, vermeld in artikel 51 en 52 van het Kunstendecreet, moet de ontvanger van een subsidie als vermeld in artikel 25 – dat zijn dan de meerjarige subsidie-ontvangers – aan de volgende subsidievoorwaarden voldoen: wie gesolliciteerd heeft voor de functies presentatie en productie, moet 20 procent eigen opbrengsten verwerven, berekend in verhouding tot de totale kosten, met uitzondering van eventuele afschrijvingen; voor organisaties die alleen inzetten op de functie participatie, ontwikkeling of reflectie, is dat 7,5 procent." Als je vergelijkt met het oude decreet: 12,5 procent wordt 20 procent voor de eerste groep, en 5 procent wordt 7,5 procent voor de tweede groep.

Merkwaardig, voor de eerste keer in een Vlaamse subsidieregeling komt er ook een soort van uitzonderingsgrond bij, met name 'het pas-toe-of-leg-uit-principe' wordt van toepassing. Dat is een motivering van de aanvragende organisaties die dan vooraf kunnen uitleggen waarom ze al dan niet aan dat criterium zouden kunnen voldoen of niet kunnen voldoen en dus hiervoor een uitzondering aanvragen. In het huidige uitvoeringsbesluit is deze 'comply-or-explain-regel' niet van toepassing.

In artikel 93 lezen we dan dat deze percentages pas van toepassing zijn vanaf de subsidieperiode 2022-2026. Het gaat dus over een uitvoeringsbesluit dat zeer vroeg anticipeert op een subsidieronde.

De Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) heeft daarover advies uitgebracht en schrijft: "Het betreft een maatregel waarbij organisaties in het uiterste geval hun subsidies kunnen verliezen en die dus een potentieel zeer grote impact heeft. De sectorraad betreurt dan ook dat hierover geen overleg werd gepleegd met de sector en dat er geen rekening werd gehouden met de variaties in de marktwerking, die voor iedere sector anders is en waarbij ook geografische of andere verschillen een rol kunnen spelen. De Sectorraad Kunsten en Erfgoed vraagt aandacht voor een aantal organisaties waarbij het verwerven van eigen inkomsten inherent problematisch is, bijvoorbeeld binnen de sociaal-artistische praktijk of voor educatieve initiatieven. Daarnaast meent de sectorraad dat er grondig onderzoek moet gebeuren naar de impact van deze maatregel op de verschillende sectoren met elk hun eigen business-model. Een differentiatie kan volgens de sectorraad nodig zijn, zeker met het oog op het behoud van een van de fundamentele principes van het Kunstendecreet,

namelijk het experimentele karakter van de kunsten en de kunstenorganisaties.” Ik wil uitdrukkelijk zeggen dat ik het met die stelling van de SARC eens ben.

In de nota aan de Vlaamse Regering antwoordt u hierop, minister. “De verhoging van het te behalen percentage eigen inkomsten is een belangrijk signaal voor de brede gemeenschap, en een bevestiging voor de kunstensector zelf, dat kunstenorganisaties een professioneel zakelijk beleid voeren en heel wat eigen inkomsten genereren. De bepaling van dit percentage gebeurde op basis van cijfers van de momenteel gesubsidieerde kunstenorganisaties waaruit bleek dat deze verhoging voor slechts een zeer beperkt deel van de organisaties een mogelijke uitdaging zou zijn, namelijk een 20-tal van de in totaal 205 organisaties. Van deze 20 organisaties gaat het in bijna de helft van de gevallen over een verschil van minder dan 5 procent.” U verwijst dan naar het ‘comply-or-explain-principe’.

Ik betreur dat de criteria inzake eigen opbrengsten niet zijn opgenomen in het Kunstendecreet zelf, maar bij het uitvoeringsbesluit worden geregeld. Ik heb dat toen ook gezegd en ik wil dat wel even herhalen. Daardoor is het zo ‘stoemelings’ kunnen gebeuren, zonder overleg, zonder discussie met de sector maar ook niet in het parlement.

Minister, als slechts een zeer klein aandeel organisaties in het gedrang zou komen, waarom wordt het percentage eigen opbrengsten dan eigenlijk verhoogd? Waarom wordt het moeilijker gemaakt als het toch maar voor minder dan 10 procent van de organisaties geldt?

Waarom werd er met deze sector geen voorafgaandelijk overleg gevoerd? Dat overleg is toch een traditie.

Sociaal-artistieke en cultuur-educatieve werkingen maar ook beeldendekunstenwerkingen en mogelijks ook werkingen die nieuwe artistieke ontwikkelingen verkennen, hebben het meestal wel heel moeilijk met het verwerven van voldoende eigen opbrengsten.

Is het niet wenselijk dat er voor dergelijke organisaties expliciete uitzonderingen worden ingeschreven in het besluit? Mijn vraag suggereert om de zaak om te draaien. In plaats dat een organisatie een uitzondering moet vragen, krijgt ze die automatisch als ze in een bepaalde categorie valt. Dat is het verschil.

Houdt de invoering van een ‘comply or explain’-regeling het risico niet in dat er beslissingen worden genomen die gebaseerd zijn op onduidelijke en/of politiek geïnspireerde interpretaties? Kunnen die niet beter worden vermeden? Het uitvoeringsbesluit vermeldt geen procedure ter zake, geen criteria waaraan een organisatie moet voldoen, beroepsmogelijkheden enzovoort. Het gaat dus om allerlei complicaties die erbij komen en die volgens mij overbodig zijn. Dit zet de deur open voor relatieve willekeur van interpretatie.

Wat kan er gebeuren met organisaties die niet bij de subsidieaanvraag verzocht hebben om deze ‘comply or explain’-regeling te mogen hanteren, maar die door diverse omstandigheden de norm over eigen opbrengsten niet halen?

Het feit dat de regel pas wordt ingevoerd vanaf 2022 roept vragen op. Waarom wordt zo’n dwingende regeling niet overgelaten aan de volgende Vlaamse Regering? Waarom wordt dit nu zo haastig ingevoerd?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mijnheer Caron, het percentage eigen opbrengsten werd voor het eerst ingevoerd in het Podiumkunstendecreet van 1993 en werd sedertdien nooit meer geactualiseerd. In het Kunstendecreet van 2004, dat een

samenvoeging was van de bestaande regelgeving voor verschillende disciplines in één kader, werd wel een tweede, lager percentage van 5 procent ingevoerd voor specifieke werkvormen en disciplines.

De 5 procentnorm werd in het nieuwe Kunstendecreet van 2013 niet langer gekoppeld aan een werkvorm of discipline, maar aan een functie: ontwikkeling, participatie en reflectie. Enkel van producerende en presenterende organisaties, die door de aard van hun werking in principe meer inkomsten kunnen halen, wordt 12,5 procent verwacht.

Het doel was steeds om structureel gesubsidieerde kunstenorganisaties aan te sporen ook andere inkomsten te zoeken. Analyse van de toezichtgegevens van de afgelopen jaren toonde aan dat dit percentage slechts voor zeer weinig organisaties een effectieve aansporing betekent.

Daarnaast is de kunstenpraktijk de afgelopen 25 jaar sterk veranderd en is de kennis over ondernemerschap gegroeid. Een actualisering leek daarom wenselijk. Uiteraard hebben deze Vlaamse en Federale Regering een aantal maatregelen genomen die het verwerven van andere inkomsten dan subsidies gemakkelijker maken.

Waarom werd er met deze sector geen voorafgaandelijk overleg gevoerd? Voor het overwegen van deze verhoging, beschikten we over alle nodige cijfermateriaal. Daarenboven weten we dat er grote verschillen zijn. We kennen de organisaties die het percentage moeilijk halen. We begrijpen waarom dat zo is en we begrijpen ook dat dit in sommige gevallen niet anders kan. Juist daarom is het 'comply or explain'-principe ingevoerd. Er is dus wel degelijk op die manier sterk rekening gehouden met de eigenheid van de kunstpraktijk.

De norm van 20 procent zal enkel van toepassing zijn op de functies presentatie en productie. Sociaal-artistieke of cultuur-educatieve werkingen maar ook experimentele organisaties binnen de functie ontwikkeling, vallen daar dus niet onder. Voor hen geldt de lagere 7,5 procentnorm.

Het opnemen van een paar uitzonderingen binnen de functie presentatie of productie zou niet alleen aanleiding geven tot vragen naar nog andere uitzonderingen, maar zou ook leiden tot interpretatiediscussies over wie dan wel en wie niet binnen die uitzondering vallen. Bovendien is geen enkele organisatie vergelijkbaar met een andere.

De omschrijving van een discipline of praktijk is op zich niet voldoende, aangezien er in elke categorie ook organisaties zijn die de toepasselijke norm wel met gemak halen of schijnende halen, omdat hun context en netwerk toch weer net iets anders zijn. Dus, je zou bijna een op het lijf geschreven uitzondering per 'organisatie in moeilijkheden' moeten formuleren, wat niet alleen stigmatiserend maar ook erg tijdelijk en weinig 'futureproof' zou zijn. De 'comply or explain'-regeling daarentegen is voor iedereen toegankelijk, zeer specifiek invulbaar en niet tijdgebonden.

De aanvrager die een beroep zou willen doen op de 'comply or explain'-regeling zal dit moeten aantonen met cijfers, achtergrond en argumenten. Een beoordelingscommissie zal nagaan of de uitzondering goed beargumenteerd is en zal daarover een advies geven, bijgestaan door de administratie. De administratie kan bijvoorbeeld de argumentatie toetsen aan de toezichtgegevens. Een minister baseert zich steeds op deze adviezen. Dus lijkt er mij geen groot risico op onduidelijke of politiek geïnspireerde interpretaties.

Wat gebeurt er als de norm niet wordt gehaald? Sta me toe nog even te verduidelijken dat het percentage over de eigen opbrengsten wordt gemeten als een

gemiddelde over de gehele subsidieperiode, en er pas na afloop van deze vijfjarige periode eventueel gesanctioneerd wordt. Dus een tegenslag in het ene jaar betekent voor het gemiddelde niet noodzakelijk een probleem. Het percentage wordt wel elk jaar gemonitord via het jaarlijks toezicht. Als een of andere activiteit, samenwerking of inkomst niet gerealiseerd wordt zoals gepland, dan kan de aanvrager dit toelichten in het jaarlijkse werkingsverslag. Als op het einde van de periode de norm toch niet gehaald wordt, moet de administratie dit vaststellen en een proportioneel sanctievoorstel voorleggen. Maar de minister kan beslissen om op basis van bijvoorbeeld de specifieke situatie en de argumentatie over bepaalde omstandigheden, de sanctionering niet toe te passen.

Zolang een organisatie kan aantonen dat ze alles in het werk gesteld heeft om de toepasselijke norm te halen, kan er in principe weinig gebeuren.

Waarom wordt de regel nu ingevoerd en pas toepasbaar vanaf 2022? We zijn nu halfweg de subsidieperiode 2017-2021. Het leek me geen goed idee om deze aanpassing tijdens een lopende subsidieperiode in te voeren en meteen al operationeel te maken. De subsidies zijn tenslotte toegekend binnen een bepaald kader en voorwaarden die men beter niet halfweg moet wijzigen. Met uw andere suggestie, de aanpassing overlaten aan een volgende regering, zou het lijken alsof wij hier zelf geen mening over hebben. We hebben er dus met de regering expliciet voor gekozen om dit signaal nu al te geven. Men kan er zich nog ruimschoots op voorbereiden. Het is ruimschoots op voorhand beslist en geïnformeerd.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): De eerste vraag is de belangrijkste. Minister, u moet me maar tegenspreken als mijn interpretatie fout is. U beschouwt dit als een aansporing aan de organisaties om meer eigen inkomsten te verwerven. U gaat ervan uit dat zij meer professioneel ondernemerschap bezitten. Dat hebt u ook zo gezegd, namelijk dat er meer ondernemerschap aanwezig is.

Achter die gedachte zit een premisse, die ik niet deel, met name alsof organisaties niet steeds zitten te werken en te vechten om hun eigen opbrengsten te verhogen, want die eigen opbrengsten maximaliseren hun werkingsmogelijkheden. Ik ben bestuurder bij enkele organisaties en ik heb het in mijn leven nooit meegemaakt dat er geen grote bekommernis was in een bestuur of bij een directie over de eigen opbrengsten. U gaat eigenlijk uit van een negatieve premisse. Door het laag te houden, denkt u, zetten we de organisaties niet aan om opbrengsten te verwerven en door de percentages te verhogen zetten we ze net aan.

Wel, die premisse klopt niet. De realiteit op het terrein is dat iedereen er alles aan doet om maximaal eigen opbrengsten te verwerven en die opnieuw in te zetten in de organisatie. Dat betreur ik. U zegt dat u geen organisaties individueel gaat stigmatiseren.

Dat is waar wat u zegt. Maar wat u hiermee wel doet – dat is mijn tweede punt –, is impliciet aan de buitenwereld zeggen dat de kunstensector te weinig eigen opbrengsten heeft en dat u net de lat hoger moet leggen om hen aan te sporen – ik gebruik uw woorden – om meer eigen inkomsten te verwerven. Dat is niet zo. Ze doen het. Ik herhaal het. Die negatieve beeldvorming kunnen we missen als kiespijn.

Ik ben blij dat de beoordelingscommissie over die 'comply or explain'-regeling zal gaan en een goed advies zal formuleren. We zullen wel zien wat het oplevert. U mag uiteraard een mening hebben medio 2019 over de eigen inkomsten voor de subsidieperiode daarna. Ik ben ook blij dat we er dan wel positief op antwoorden dat u dat niet invoert halverwege een lopende subsidieperiode. Dat zou inderdaad wat betreft rechtszekerheid niet netjes zijn ten opzichte van het veld.

Ik blijf het herhalen, u voert een extra complexiteit in in een decreet, dit zal veel discussie en veel herrie veroorzaken op het terrein, en interpretatiediscussies veroorzaken, die we voor de sector kunnen missen als kiespijn.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister, dank u wel, maar vooral ook dank aan collega Caron voor zijn alertheid. Collega, terwijl wij in een andere modus zaten, had u de alertheid om dat te bekijken.

Ik betreur ook dat het stoemelings is gebeurd. Eigenlijk hadden we het debat over de eigen inkomsten, een heel interessant debat, moeten voeren tijdens de besprekingen die we hebben gevoerd over het Kunstendecreet. Als u toen had aangegeven dat u van plan was om die percentages op te trekken, dan hadden we daar een heel interessant debat over kunnen hebben. Het is zeker en vast te betreuren dat we dat toen niet gedaan hebben en dat het nu stoemelings is opgetrokken.

Ik deel de mening van collega Caron dat dat inderdaad uitgaat van een soort van wantrouwen ten aanzien van de sector, alsof ze niet genoeg werken aan verzakelijking en professionalisering, ook al weet ik dat er heel veel organisaties ruim boven die 20 procent zitten. Er zijn organisaties die daar zeker boven zitten en die het fantastisch doen. Maar de realiteit is ook dat er een aantal wetmatigheden gelden waardoor bepaalde organisaties het gewoon heel moeilijk hebben om hun eigen inkomsten, waaronder sponsoring, te kunnen werven.

De sector en de SARC en ook u hebben de percentages gegeven van de organisaties die uit de boot zullen vallen. Daarom dat het pas-toe-of-leg-uit-principe zeer belangrijk is. Mijn vraag aan u is hoe u dat concreet wilt maken. Welke vorm moet die 'comply or explain' precies aannemen? Op basis van welke vragen en criteria? Wat zullen de consequenties zijn als een organisatie niet genoeg kan uitleggen waarom ze het niet gehaald heeft?

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Collega's zeggen dat het een uitdrukking is van wantrouwen tegenover de sector. Ik heb tot nu toe nog nergens ervaren dat er een wantrouwen is geuit tegenover de sector. Ik vind dat nogal zwaar. Het is niet de eerste keer dat ik dat zeg. Telkens wanneer gevraagd wordt aan organisaties om ook te kijken naar eigen inkomsten, wordt het epitheton ornans of het adagium bovengehaald van 'wantrouwen tegenover de sector'. Ik vind dat niet. Ik zie het als een mogelijkheid. Heel veel organisaties doen dat reeds, zoals u zegt. Wat we doen, is eigenlijk het bevestigen van wat reeds gangbaar is.

Dat er geen of weinig overleg is geweest, betreur ik ook wel. Ik denk dat het belangrijk is dat er voldoende overleg is.

Die aanpassingen zijn gepland vanaf 2022 en dat voor de periode 2022-2026. Er is, met andere woorden, nog een ruime tijd waarin organisaties zich kunnen organiseren om die extra inkomsten toch te kunnen genereren.

Trouwens, dat het een sociaal-artistiek project betreft, betekent niet dat er geen inkomsten kunnen worden gegenereerd. Heel wat sociaal-artistieke projecten werken samen met steden en gemeenten. Ik heb dat in mijn eigen stad al meegemaakt. Ik vind dat hier een beetje wordt gedaan alsof ze dat niet kunnen of daartoe niet bekwaam zijn. Dat is helemaal niet zo en ik vind dat een uiting van weinig geloof in de sector. Zo kunnen we dat ook interpreteren.

In elk geval heb ik wel begrip voor het feit dat dit voor een bepaalde sector of voor organisaties die heel specifiek werken, niet evident is. Daar heb ik het volste

begrip voor, maar ik vind het belangrijk dat we het principe moeten handhaven. Zeggen dat de ene dat wel moet en de andere dat niet moet, vind ik ook niet goed. We moeten een regeling treffen, maar dat moet in overleg gebeuren. Ik ben ervan overtuigd dat we daar op tijd en stond de nodige evaluaties aan moeten koppelen.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Voorzitter, ik kan me voor een groot deel vinden in wat de heer Meremans heeft gezegd. Als er een evaluatie komt, wat voor een volgend Vlaams Parlement en voor een volgende minister zal zijn, moeten we ons afvragen of het sop de kool wel waard is. Zal hiermee veel administratie gepaard gaan en dergelijke?

Het principe dat we eigen inkomsten vragen, vind ik wel goed. Normaal gezien, zullen de meesten wel aan die inkomsten geraken. Dat is geen enkel probleem.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, ik rond af met twee opmerkingen. Het gaat weer om meer regels en meer planlast. Er is weer meer onzekerheid voor een sector. Proficiat.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de invulling van de functie 'Participatie' in het Kunstendecreet – 175 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Miranda Van Eetvelde

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, nu ben ik iets alerter geweest, want dit is niet mijn eerste vraag om uitleg over dit thema. In het voorjaar, toen het onderzoek van de Karel de Grote Hogeschool nog liep of net klaar was, hebben we al eens over deze zaak gedebatteerd. U hebt toen verklaard dat we dit later, op het einde van het jaar, zouden concretiseren.

Het klopt dat de functie 'Participatie' in de eerste ronde van het nieuw Kunsten-decreet, waar die functie voor het eerst in werd vermeld, nogal wat verschillende en zelfs foute interpretaties heeft gegenereerd en getoond, zodat het noodzakelijk werd uit te klaren wat dit inhoudt. Dat is dan het onderzoek van de Karel de Grote Hogeschool geworden. In de memorie van toelichting bij het wijzigingsdecreet wordt hier trouwens naar verwezen, maar daar moet ik verder niet bij stilstaan.

Het Kunstendecreet stelt dat participatie de ontwikkeling en toepassing is van visie, concepten en processen die bijdragen tot participatie, zowel de actieve deelname aan kunsten als de confrontatie met kunst, met aandacht voor maatschappelijke en culturele diversiteit. Er zijn drie criteria naar voren geschoven, namelijk de kwaliteit van de participatieve concepten en methodes, de kwaliteit van de procesbegeleiding en de betrokkenheid van de deelnemers.

De studie concludeert dat er nog veel onduidelijkheden zijn. Volgens de onderzoekers moet op drie vragen een antwoord worden gegeven. Ten eerste, welke participatievormen worden in het Kunstendecreet gehonoreerd? Ten tweede, wat wil het beleid met de functie 'Participatie' bereiken? Ten derde, wat is in het licht van de antwoorden op de eerste twee vragen een kwalitatieve praktijk?

Aangezien dit in het Kunstendecreet staat, heeft de functie op zich heel veel beweging in het kunstenveld veroorzaakt en een dynamiek aangejaagd. Ik denk dat we daar enkel tevreden over kunnen zijn. Die onduidelijkheid blijft echter een leerproces waaraan moet worden geredigeerd. In de studie is een participatiekader opgesteld waarop ik niet in detail wil ingaan. Voor de volledigheid heb ik het in de schriftelijke versie van mijn vraag om uitleg gezet.

Er is een participatiekader, waarin van vier vormen van participatie wordt uitgegaan, namelijk deelnemen aan een aanbod, deelnemen aan de productie van een kunstwerk, culturele democratie en beleidsparticipatie. Eigenlijk moeten we daarnaast zetten wat voor het Kunstendecreet geldig kan zijn en wat in aanmerking wordt genomen. Het is niet zo eenvoudig dat om te zetten. Om die reden wil ik geen uitsproken keuze maken en naar voren schuiven. Ik wil echter ook geen te smalle interpretatie van de term 'participatie' invoeren. Ik bedoel enkel dat de participatie aan een kunstenaarbod heel sterk overlapt met de functie 'Presentatie' en dat de participatiebevordering logischer bij die functie 'Presentatie' zou horen. Dat zou geen aparte functie moeten zijn. Ik zal niet op de tabel ingaan, maar daar gaat het hier over.

Minister, wat wilt u bereiken met die functie? Kunt u kernachtig uw visie weergeven?

Welk scenario zal voor het Kunstendecreet de voorkeur krijgen? Hoe zal dat worden vertaald? Welke participatievormen zullen, anders geformuleerd, in het Kunstendecreet worden gehonoreerd?

Wat is de stand van zaken in verband met de voorbereiding hiervan? Is het de bedoeling hiervoor een set van criteria te ontwikkelen?

Hebt u hierover reeds overleg met het kunstenveld gepleegd? Wat is de uitkomst daarvan? Wanneer zal over de nieuwe interpretatie van deze functie met de aanvragers en de beoordelaars worden gecommuniceerd?

Is dit iets voor de volgende subsidieperiode of geldt dit nu al?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Voorzitter, zoals de definitie in het Kunstendecreet stelt, heeft de verankering van participatie als functie in dat decreet tot doel om, naast de ontwikkeling, de productie en de presentatie van of de reflectie over kunst, ook de ontwikkeling van visie, concepten en processen mogelijk te maken die bijdragen aan zowel de actieve deelname aan kunst als de confrontatie met kunst.

Kernachtig blijft het mijn bedoeling om via de functie Participatie te verankeren dat het waardevol is dat mensen en groepen in de maatschappij in een actieve relatie met kunst gebracht worden. Het centrale element blijft daarbij natuurlijk het woordje 'kunst'.

Uw tweede vraag betreft de scenario's. Het is uitdrukkelijk niet mijn bedoeling om de definitie of functiespecifieke beoordelingscriteria te wijzigen. Het is wel mijn bedoeling om de functie participatie binnen het Kunstendecreet zowel voor aanvragers als voor beoordelaars te verduidelijken.

Het inspiratiekader dat de Karel de Grote Hogeschool aanreikt, geeft een goed idee vanuit welke verschillende invalshoeken men de functie Participatie kan benaderen en honoreren. Uw voorstel ligt alvast in de lijn van wat mijn administratie ontwikkelde. Idealiter wordt dit, net zoals uw vraagstelling trouwens, het best geïllustreerd aan de hand van een tabel. Ik ga nu even voort op de tabel die u bij uw vraag hebt gevoegd. Als alles goed is, hebt u die ondertussen ook gekregen. Het wordt nu wat technischer, maar het blijft ook inhoudelijk.

Onder luik 1 van het participatiekader 'participeren aan het kunstenaanbod' bedoelt men die acties die ondernomen worden om een publiek actief te laten deelnemen aan het kunstenaanbod. Het is de organisatie die het aanbod bepaalt. Het zijn bijvoorbeeld bemiddelende activiteiten die worden opgezet om het publiek extra te betrekken en de beleving van het kunstenaanbod te stimuleren. Eventueel kan het publiek zelf deelnemen aan het kunstenaanbod of zelf uitproberen en creëren. Dat behoort tot de publiekswerking en publiekswerving. In tegenstelling tot uw voorstel kies ik er dan ook voor om ook receptie, waarbij het publiek een iets actievere rol krijgt maar niet mee creëert, als onderdeel van de functies productie en presentatie te behouden.

Ten tweede, wanneer men het aanbod richt op het ontwikkelen van creërende competenties – dan gaat het over 1b: beoefenen, uitproberen, beleven – of wanneer het publiek of de deelnemer samen met de kunstenaar creëert – dan zitten we in luik 2 – en kan men effectief intekenen op de functie participatie binnen het Kunstendecreet. Hierin zit ook de mogelijkheid tot de experimenteerruimte vervat waarnaar u verwijst in uw voorbeelden.

Ik vind het belangrijk dat de functie participatie ook ruimte biedt voor kunstpraktijken die niet binnen de canon herkend of erkend worden, zoals de studie van de Karel de Grote hogeschool zo mooi omschrijft. Ik ga ermee akkoord om het onderscheid tussen theorie – 3a van de tabel – en praktijk – 3b van de tabel – te vertalen naar de functies 'reflectie' en 'participatie'. Bij 3b gaat het om het ondersteunen en faciliteren van artistieke praktijken die de canon verbreden, bijvoorbeeld het bieden van een werkplek, financiële ondersteuning geven, coachen, ... De functiespecifieke criteria voor respectievelijk de functie reflectie en de functie participatie bieden mijns inziens voldoende ruimte om die vormen van participatie te beoordelen.

Ik kom tot het vierde luik. Beleidsparticipatie is in deze context erg specifiek. Zo gaan de vormen die onder 4a vermeld worden in de studie eerder over vormen van inspraak binnen het kunstenbeleid. Onder de participatie aan organisatiebeleid – 4b – gaat het voor mij over zaken als organisatiestructuur, personeel en bestuur, maar niet over de participatie aan de artistieke output van de organisatie, zoals onder luik 2 van de tabel.

Omdat het niet bijdraagt aan de actieve deelname aan kunst of de confrontatie met kunst, zoals de definitie van participatie in het Kunstendecreet bedoelt, stel ik voor om deze vormen van participatie – dus het luik 4 – uit te sluiten voor subsidie binnen het Kunstendecreet. Zo blijven we binnen de geest van het decreet. Nochtans vind ik deze praktijk vanuit maatschappelijk oogpunt erg belangrijk: in feite zou elke organisatie, binnen en buiten het kunstenveld, wel degelijk een traject van beleidsparticipatie moeten doorlopen, maar daarvoor zou een andere hefboom moeten worden gezocht. Concreet neem ik 'beleidsparticipatie' dus niet mee als vorm van participatie waarvoor middelen aangevraagd kunnen worden in het Kunstendecreet. Het is eerder een verantwoordelijkheid of een traject van en voor de organisatie zelf.

U vroeg of er een set van criteria komt. Nee. De specifieke criteria blijven behouden. Aanvragers en beoordelaars zullen via de digitale module KIOSK wel het interpretatiekader kunnen raadplegen. Ook via de infosessies in december wordt dit kader actief aangereikt. We denken dat dit een en ander expliciteert en verduidelijkt en we gaan dat zo doen ten aanzien van het terrein met de vorming voor de nieuwe beoordelaars en de infosessies voor de organisaties.

Is er overleg gepleegd met het kunstenveld? Dit voorstel stemt grotendeels overeen met de opmerkingen die Demos, het Overleg Kunstenorganisaties (oKo) en Kunstenpunt formuleerden tijdens het overleg met mijn administratie eind oktober.

Wanneer treedt de nieuwe interpretatie of de verduidelijking in werking? Zoals hierboven gesteld, communiceer ik het nieuwe kader tijdens de infosessies voor

aanvragers op 18 en 19 december en voor beoordelaars in februari 2019. Het interpretatiekader is dus wel degelijk van toepassing vanaf de aanvraagronde van 15 maart 2019. Ik geloof dat het voor aanvragers en beoordelaars het meest helder is om de nieuwe omgang met de functie te koppelen aan de andere wijzingen aan het Kunstendecreet, die ook vanaf 15 maart 2019 ingang vinden. Bovendien wil ik dat de nieuwe pool van beoordelaars, die eind 2018 aangesteld wordt, voldoende ervaring met de benadering van het concept 'participatie' kan opbouwen in aanloop naar de meerjarige aanvraagronde in 2022.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): We zijn het over de grote lijnen inderdaad eens. Ik ga er technisch niet verder op ingaan. Het is waar dat beleidsparticipatie een vorm van participatie is die niet leidt tot een artistieke output en hier inderdaad wellicht niet thuishoort.

Over punt 1 kan men hier en daar discussiëren. Er was een reactie van oKo gisteren of eergisteren, naar aanleiding van mijn vraag. Ik zou alleen graag hebben dat er zeker goed overleg is met de sector en dat de sector, u en de administratie elkaar niet verkeerd verstaan. Dit is wel een heel erg delicate kwestie, die voor vele jaren een zekere standaard moet bepalen.

Maar het uitgangspunt, dat we vertrekken van de analyse van de Karel de Grote-Hogeschool en deze naast het Kunstendecreet leggen, is op zich een interessante module. Ik denk dat we het daar, zeker wat betreft de eerste, de tweede, de derde en eigenlijk ook de vierde functie, grotendeels mee eens zijn. Ook hier moet er voldoende oog voor het veld zijn. Hier gaat de discussie niet over centen, maar over of we elkaar goed verstaan, of we het met elkaar eens zijn dat dat de basis moet zijn voor dat kader. Het is goed dat er hiervoor geen wetgevend werk moet gebeuren of dat er uitvoeringsbesluiten moeten worden aangepast, maar dat het kan via de bestaande kanalen. Daarmee ben ik het grondig eens. Ook is het goed dat er vorming komt.

Als ik de reacties uit het veld lees die worden opgeworpen door mijn vraag, heb ik de indruk dat er nog geen echte eensgezindheid is tussen uw diensten en het veld. Ik wil ervoor pleiten dat men dat met elkaar uitklaart.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister, de oefening die hier wordt gemaakt, is een heel goede en heel grondige oefening. Ik apprecieer ten eerste dat u ertoe bereid bent geweest om het onderzoek bij de Karel de Grote-Hogeschool daarover te bestellen en ermee aan de slag te gaan. Dat is zeer belangrijk, want dat zal, zowel voor de indieners als voor de beoordelaars, de kwaliteit van de beoordeling ten goede komen.

Minister, hoe staat u tegenover de wens en de vraag vanuit de sector? Vanuit de sector wordt er aangegeven dat dat interpretatiekader zeker goede mogelijkheden heeft voor de praktijk en richting geeft aan de beoordeling. Maar het mag geen te strak carcan worden, het mag geen verplichting worden, zeker niet als het gaat over projecten die net opstarten, heel innovatief, en die daarin experimenteerruimte nodig hebben. Hoe dwingend zal het zijn?

Minister, u weet dat de sector voorstelt om te werken met een major/minor-benadering, waarbij de functies zouden kunnen worden gecombineerd, met een zekere keuzevrijheid. Hoe staat u tegenover dat voorstel?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: We zullen verder overleg plegen met de sector, om inderdaad enerzijds het maximaal eens te kunnen worden over verduidelijking en interpretatie en anderzijds, in negatieve zin, om misverstanden te vermijden. Dat zal verder gebeuren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.